

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:		v upravnistvu prejema:	
celo leto K 24—	celo leto K 22—		
pol leta 12—	pol leta 11—		
četrt leta 6—	četrt leta 550		
na mesec 2—	na mesec 190		

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vseh dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserti veljajo: petstopenjska petletna za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insertih po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posredovana številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto K 25—	celo leto K 24—		
pol leta 13—	pol leta 12—		
četrt leta 650	četrt leta 600		
na mesec 230	na mesec 200		

Vprašanjem glede insertov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Težkoče v parlamentu.

Dunaj, 14. marca.

Nemški nacionalci, ki so svoj čas italijansko fakulteto v Inomestu demolirali ter na roparski način prignali iz tirolskega glavnega mesta italijanske študente, igrajo sedaj vlogo prijateljev kulture.

Posl. dr. Steinwender je aranžiral potovanje nemških poslancev k jubilejnim slavnostim v Rim in tam je hotel pred vso italijansko javnostjo, kakor ljuboznjivi stric iz tujine potegniti iz potne torbe italijansko fakulteto ter jo prezentirati kot dar avstrijskega nemstva v zadoščeno italijanskemu narodu. Hvala in slava nemškemu pedelvolku bi bila popolna.

Nemški »Nationalverband« seveda prav dobro ve, da on ne tvori večine v parlamentu in da sprejetje italijanske fakultete ni odvisno od njega, temveč od popolnoma drugih činiteljev, posl. Steinwender v nadalje dobro, da obstoja baš v tem »Nationalverband« močna struja, ki je principijalna sovražnica italijanske kulturne zahteve, notabene edina principijalna sovražnica v celem državnem zboru, vse ono pa so si hoteli nemški nacionalci predzgoditi kot rešitelji od najrazličnejših neprijateljev ogroženih italijanskih kulturnih teženj.

»Slovanska Enota«, ki se je danes popoldne sestala, je pravilno protestirala proti taki predzgodnji igri ter izjavila, da nima povoda, trgati lovorjevagalista, s katerim okinčani bi se potem Nemci dali slaviti v Rimu. — Jasnje je že danes, da italijanska fakultetna predloga ne bo rešena pred Veliko nočjo in da bodo nemški romarji v Rim morali tja brez nje.

To se pravi, ako pojdejo. Danes popoldne so se sicer sestali k rimski vojni pripravi poslanci k posebnim konferencijam, o kateri so izdali komuniké, ki zatrjuje, da se potovanje v Rim izvrši za vsako ceno; toda od sklepa do izvršitve je še jako daleč.

Zadeva potovanja nemških poslancev v Rim je postala namreč velike notranje politične važnosti. Nemci, ki navzile svojim »naprednim« in »demokracijskim« idejam drviijo za svojo vlado čez drn in strn, ter se ne ozirajo ne na desno, ne na levo, ako tudi morajo časih čez močvirje najzadnjajših vladnih akcij, se čim dalje bolj bojé za svoje parlamentarne in politične pozicije.

Parlament pa se nahaja v situaciji, ki je vse kaj drugega, kakor rožnata. O jako problematičnih agrarnih resolucijah, ki, strogo rečeno, spadajo pred forum deželnih zborov, ne pa državnega zbora, se razpravlja še vedno brez konca in kraja, pred vratmi zbornice pa stoji cela vrsta nujnih vprašanj, ki morajo biti rešena do konca tega meseca in ki vendar ne morejo čez prag.

Glede proračuna upajo optimisti še vedno, da bo proračunski odsek pravočasno s svojim delom gotov. Računa se z dejstvom, da bo debata v par dneh tako oslabela in razpoloženje v odseku postalo tako trdno, da se bo poglavje brez težkoč odglasovalo. Zatrjuje se tudi, da imajo zlasti Poljaki in krščanski socijanci največji interes, razpravo pospešiti; prvi bi se radi izognili obširnejšim razpravam pri poglavju naučnega ministrstva in trgovinskega ministrstva (rusinska univerza in vodne ceste!), drugi hočejo, da izide zlasti dr. Weisskirchner brez posebnih madežev in tudi pri postavki o kreditu deželnoobrambnega ministrstva, bi jim bila kolikor mogoče kratka debata najljubša, ker se hočejo izogniti neprijetne zadeve veterinarskih organizacij, katero zavlačujejo opozicijske stranke v vojnem odseku, za katero pa so se krščanski socijanci čisto angažirali.

Navzile vsemu temu pa je danes skoraj gotovo, da budjetni odsek s svojim delom ne bo pravočasno gotov in da bo tekem prihodnjih 14 dni moral priti v razpravo novi proračunski provizorij.

Vlada je tozadevno predlogo podala že pretekli teden takoj v prvi seji drž. zbora, ter si prav komodu v ta provizorij vzela tudi posojilo 76 milijonov kron, potrebnih za amortiziranje drž. dolgovi in za kritje avstrijskega deleža v delegacijah sprejetih vojni kreditov.

Ta vsem ustavnim in parlamentarnim običajem nasprotujoči način, ki je v zvezi z naglim predloženjem cele predloge, očiten izraz nezaupanja vlade napram njeni lastni večini, je vzbudil celo pri nemških nacionalcih neprijetne občutke in zavest, da smatra vlada sama položaj za jako težaven in negotov.

Nujno vprašanje rekrutnega zakona — vojaški nabori so morali biti že itak prelozjeni — tvori nadaljno težavo, in o davnih reformi danes govoriti je sploh nemogoča stvar, ker ni stranke, ki bi se (že z ozirom na svoje volilce) upala potrditi nazore

fin. ministrstva z brezpogojnim da. Nemški nacionalci so morali vrhutega spoznati, da se na gotovih mestih smatra njihova voznja v Rim kot nekaka demonstracija, kateri bi se vladna stranka morala na vsak način izogniti, a kar je še mnogo hujše, na najvišjem mestu se znane literarne resolucije, ki sovinistično odklanjajo vsak mir med Čehi in Nemci najostreje obsojajo.

Baron Bienerth je prišel do spoznanja, da tako ne gre naprej. Uvidel je končno, da njegova večina ne prenese naloženega ji bremena in da so ovire, ki se stavijo njegovim narertom skoraj nepregledno narasle.

Nezaupanje vlade napram lastnim strankam je le preveč utemeljeno. Dosedaj najenotnejši in najzanesljivejši »Poljski klub« je od notranjih bojov razoran in razni nasprotniki trde, da do razpada ni več daleč. — Kljub vsem poskusom od znotraj in zunaj raztrgati »Slovansko Unijo«, se ta reprezentira enotno in kaže, dobro voljo, nadaljevati trezno in strogo solidarno opozicijsko politiko: njenih 125 mož in pa soc. dem. falanga 88 mož tvorijo tako enotno opozicijsko maso, da je proti njej cela vladna večina kakor neurejena četa landsturmerv — na katere se človek ne more zanesti.

Ni je danes ideje, ki bi bila vsem vladnim strankam skupna ter tvorila zanesljivi temelj trajne korporacije. To spoznanje ovlada celo politično javnost, ter ustvarja ono neprijetno nerazno atmosfero, ki je znamenje, da se pripravljajo novi važni dogodki.

Včeraj in danes se je ponovno sestel ministrski svet, baron Bienerth je bil dolgo pri cesarju in za jutri je napovedana nova ministrska konferenca.

Zdi se, da se približujemo usodnemu vprašanju, na katero bo treba v kratkem jasno odgovoriti.

Ali temeljita sprememba političnih razmer, reformacija večine in z njo tudi kabineta ter sistema — ali pa politični obup, kateremu dajemo tako lepo ime: apel na volilce.

Naskok ptujskih nemčurjev na ptujsko Slovensko posojilnico.

Ker je v blagajnah ptujске nemške šparkase, ki se pa redi izključno od slovenskega pupilarnega

denarja, nastala huda suša, hočejo priti kavalirji ala Orni in tovariši, ki to šparkaso vodijo, na ta način zopet do denarja, da so začeli po svojih kreaturah hujskati proti slovenskim denarnim zavodom, posebno pa še proti Ptujski slovenski posojilnici. Kakor znano, je Ptujska posojilnica skoraj najmočnejši denarni zavod na Sp. Stajerskem, ki uživa radi svoje solidnosti splošno zaupanje. Da bi naščuvali vlagatelje proti tej posojilnici, so začeli v proštem ptujškem listu »Stajercu« širiti vznemirjujoče, povsem zlagane vesti, da je Ptujska posojilnica izgubila svoje na tisoče in tisoče znašajoče vloge pri polomu »Glavne posojilnice« v Ljubljani.

V tem listu se dalje trdi, da je Posojilnica v hudi denarni stiski in da je primorana že odpovedovati posojila. Vse te vesti, katere širijo sedaj po ptujškem okraju štajercijanski šnopsarji, so kakor rečeno popolnoma izmišljene. Ptujska posojilnica nima sploh nikake vloge pri »Glavni posojilnici« v Ljubljani in tudi nikakega deleža. Zlagano je, da bi odpovedovala posojila in je v resnici tožila le neko stranko, ki je bila že skoraj tri leta na dolgu obresti, in je tej stranki bil odpovedan kredit. Ko je dotična stranka zadevo glede obresti poravnala, ji je Posojilnica zopet v polnem obsegu kredit pustila. Da je bila stvar z odpovedjo kredita res takšna, so gospodje pri Nemški hranilnici dobro vedeli, vendar pa se niso sramovali v »Stajercu« ta zadevo zlobno zasukati in jo zlorabiti za svoje nečedne namene. So pač kavalirji! Kakor zvemo, hoče vodstvo Slovenske ptujске posojilnice storiti energične korake v svojo obrambo. List »Stajercu« bo primoran, da svoje laži popravi. Vložena je tudi ovadba na državno pravdnistvo v Mariboru in je bilo okrajno glavarstvo v Ptuj kot politična oblast, ki nadzoruje pisavo v »Stajercu«, pozvano, naj varuje ljudstvo ptujskega okraja pred škodo, ki bi lahko nastala, ako se še dalje trpi hujskanje po imenovanem listu. Radovedni smo, ali bo oblast hotela vršiti svojo dolžnost. Skrajni čas bi bil, da se stopi revolventurnistom okrog »Stajercu« že enkrat pošteno na prste. Ptujski nemčurji hočejo bojko! sprejemmo ga, toda orožje se bo obrnilo proti ptujskim nemškim trgovcem in obrtnikom. Če bodo ti čutili slabe posledice, se pa naj zahvalijo pri svojem prijatelju Orni, ki je v prvi vrsti odgovoren za vse hujskanje.

Politična kronika.

Državni zbor se je včeraj pečal z agrarno resolucijo. Vendar pa ni mogel končati posvetovanja o tej zadevi, ker so se skoraj vsi agrarni poslanci prijavili k besedi. Se-le v petek bodo mogli glasovati o agrarni resoluciji. Upajo, da bodo po končanem posvetovanju o zakonskem narertu glede javnih agentov takoj prešli k prvemu branju rekrutnega kontingenta.

Z ozirom na kratek čas bo delovni program državne zbornice pred velikonočnimi počitnicami le kratek. Obsegal bo le rekrutni zakon, bančno predlogo in dva ali trimesečni proračunski provizorij. Laška fakultetna predloga nikakor ne bo rešena še pred Veliko nočjo, kar posebno jezi nemške napredne in laške poslance.

Podajamo kratko poročilo o seji: Posl. Kotlač je poudarjal, da imajo agrarne resolucije namen, povzdigniti produkcijo mesa in bodo ta svoj namen tudi dosegle. Ker se more s svinjorejo v kratkem dva- in trikrat več mesa producirati, nego z govedorejo, sedaj naj se poprimejo svinjoreje.

Posl. Budig je zahteval, naj država respektira zakone o pašah in servitute posameznih posestnikov. Obžaloval je, da se pri pogozdovanju alpskih pokrajin bolj gleda na to, da se pokrajine izpremenijo v lovske revirje, kakor pa, da se uvede umno gozdno gospodarstvo. Končno je zahteval, naj se razširi dunajski centralni zavod za kontrolo semen in osunjuje postaje v posameznih deželah.

Po posl. dr. Buzeku je govoril posl. Niedrist, ki se je pritoževal o slabih gospodarskih razmerah na Tirolskem.

Posl. Siegele je zahteval od vlade, naj tako skrbi za poljedelstvo v interesu države, kolikor je to potrebno, da more izpolnjevati svoje naloge in eksistirati.

Posl. Biankini je zahteval, naj se regulira več vod v Dalmaciji. Akcija za gospodarsko povzdigo Dalmacije je v zadnjih letih marsikaj storila, nujno potrebno pa je, da se ta akcija tudi v drugih panogah pospeši.

Posl. Faiddutti se je zavzemal za melioracije na Goriškem in za izboljšanje pašnikov na Krasu. Govornik je tudi priporočal, naj se pomaga vinoreji in sviloreji ter je

LISTEK.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Saljiva povest; spisal L. Šepetavec. (Dalje.)

Krmežljavček je slonel ob vratih kakor bi pričakoval svoje zadnje ure. Vajen je bil, da mu je odprla žena in ga pozdravila s kakim primernim orodjem. Na njegovo veselo začudenje pa mu zdaj ni odprla Neža, marveč občinska babica Urša in ni ga pozdravila z udarci z metlo, nego s prijaznimi besedami.

»Ali kje pa hodiš toliko časa! Kdaj smo že poslali po tebe!«

Krmežljavčku se je začelo nekaj svitati, da ga je prišla neka ženska klicat v krčmo, čes, doma je porod, a natančnega se ni mogel ničesar domisliti.

»Fanta ste kupili,« je hitela pripovedovati Urša. »Ni uro tega, kar je prišel na svet.«

»Ali je res?« je vprašal Krmežljavček. »Lej, lej, kdo bi bil to mislil! In fanta praviš? Čigav pa je?«

»Kako pa govoriš?« se je razhudila Urša. »Da te le sram ni. Take be-

sede iz krščanskih ust! Ali mar nisi ti sam oče?«

»Ne vem — nekaj pravijo, da sta si moja žena in gospod župnik sumljivo dobra, da, in to vemi tudi, da sem šele tri mesece oženjen — da, in tudi to vem.«

Občinska babica Urša je bila sicer že davno iz let skušnjav, a vzle temu je spadala med najnovejšje privrženke župnikove in so jo Krmežljavčkove besede hudo razkačile.

»Ti grdoba grda, muha pijana,« ga je prekinila in ga butala ob vrata. »Ti boš gospoda župnika, svojega dobrotnika, tako žalil in svojo dobro ženo boš tako zasramoval. Fej te bodi, pijanec!«

»Ti — Urša — še eno tako besedo — pa napravim ovadbo — jaz sem uradna oseba,« je grozil Krmežljavček, »in v službi sem! Pazi!«

»Jaz sem tudi uradna oseba,« je ježno odgovorila Urša, »in malo bolj važna kakor si ti. Jaz imam skušnjo, ti pa nobene, tebe sploh ninajo za drugo delo, kakor da pijance domu nosiš in beraške uši preganjaš. In kaj stojiš zdaj tu in sloniš na vratih. Pojdi notri ali pa ostani zunaj.«

Lahko je bilo Urši tako govoriti. Krmežljavček bi bil kaj rad šel v sobo, ko bi le mogel. A nogo so mu bile pretežke, glava mu je omahovala in samo toliko pameti je še imel, da se ni odprsknil od zidu.

»Poglej jo, to uradno osebo, kako je pijana,« je sikala Urša videč, da se Krmežljavček ne more ganiti. »Prava sreča, da Neža leži, drugače bi že posvetila tvoji uradni osebi. Ali hočeš tak pred Nežo? Pojdi rajši v kamro.«

»Saj je res, da, v kamro, da, v kamro,« je z veselo vnemo pritrdjeval Krmežljavček. »Kaj bi Nežko motil, ko je tako bolna. In fant gotovo že spi! Da, v kamro pojdem — samo malo mi pomagaj, veš, čarovnica me je potrla.«

»Ali pa te je luna trknila,« je pripomnila zlobna Urša, a je vendar prišla Krmežljavčka okrog pasa, ga krepko podprla in ga previdno vlekla skozi kuhinjo proti kamri.

»Da, Urša, že vidim, da si dobra,« jo je hvalil Krmežljavček, »res dobrega sra si in prav krepka si in zdrava. Ti bom pa kupil ruto za novo leto. Samo Neži nič ne povej. Svileno ruto ti bom kupil! Da, pa kaj sem hotel reči? Kako je pa fantu ime?«

»Saj še ni krščen,« je podučevala Urša Krmežljavčka odpirajoč kamro. »Mislim pa, da bi ga krstili za Silvestra, ker je v Silvestrovi noči na svet prišel.«

»Ne, Silvester pa ne,« je z napačno odločenostjo zaklical Krmežljavček. »Naj bo fant že fajmoštvo ali moj, Silvester ne bo. Naj mu bo

raje »Srečno novo leto« ime. Učitelj je nocoj rekel, da bi to bilo poetično ime.«

Zdaj pa je Uršo minila zadnja iskra prizanesljivosti. Povedala je Krmežljavčku svoje mnenje tako, da se je skoro sesedel, ga pahnula v kamro in za kazen zaklenila vrata, ključ pa porogljivo:

»Zdaj je pa enkrat policaj v špehnamri. Haha! Lahko noč ti, ti — uradna oseba.«

Krmežljavček je stal sredi temne kamre in ni vedel kaj se je z njim zgodilo. Kamra je bila polna vsakovrstne ropotije in je služila tudi za shrambo jedil, za perilnico in različne druge namene. Krmežljavček je tipal okrog sebe, a ni našel prostora, kamor bi mogel leči ali se vsaj vsesti. Klicaj je Uršo in ji dajal sladka imena ter obetal cele svilene obleke in toliko dela, da ga bo komaj zmagovala, a nihče se ni oglašil. Ker je bilo v kamri tudi dosti toplo, se je začel tajati sneg, ki je bil zašel Krmežljavčku pri rahuhi pred župniščem za srajco in v žepe in čutil je, da je ves moker.

»Ah, kako sem nesrečen in zapuščen,« je vzdihoval Krmežljavček in tipal po svojih žepih. »Še prehladil se bom.« Našel je v žepu res škatalico vžigalice, a bile so tako mokre, da se je vnela le ena sama in še ta samo za hip. A to je za silo zadost-

valo, kajti pri svitu te vžigalice je Krmežljavček zagledal prostor, kamor lahko sede in se razveseliti, da so prav okrog tega prostora visela na napeti vrvi vsakovrstna ženska krila. V temi je slekel svojo obleko in obesil nase ženska krila; nekaj si jih je privezal okrog pasa; debelo bati-ranko pa okrog vrata. Toplota mu je dobro delala. Sedel je potem na pripravo, ki jo je bil zagledal pri svitu vžigalice in v naslednjem trenutku že spal tako trdno spanje pijanega pravčnika, da ni nič čutil, kje da sedi. Sedel je pa na čebri, polnem namočenega perila, a dasi se je vse bolj pogrezal v čeber, tako da je naposled sedel v sami žajfnici, se vendar ni prebudil do belega dne.

Klici začudenja, klici ogorčenja, klici zasmeha in poniževanja so končno prebudili Krmežljavčka. Z izbuljenimi očmi je gledal okrog sebe, a ni spoznal nikogar, videl je le množino ljudi. Zbrani so bili vsi posli iz gradu in so vlekli Krmežljavčka iz čebra ter se mu posmehovali, videč ga v ženskih krilih in vsega premočenega. Ravno ko je hotel Krmežljavček zarohneti nad razposajenimi ženskami, pa je njegov pogled obvisel na črni postavi, stoječi med vratmi, in tedaj mu je bilo pri srcu kakor obojencu, kadar za gleda večala. Na pragu je namreč stal sam župnik Matevž Štebalar. (Dalje prihodnja.)

ker se na Korotkem agrarne opera-
Postl. Pirkar se je pritoževal,
izrekel upanje, da se bodo kmalu re-
gularne kolonizatske razmere.
cije prepočasno izvršujejo.

Postl. Ceglinski je predbeči-
val vladi, da se premalo briga za Ru-
sine in da izpolnjuje edinole želje Po-
ljakov.

Nato so se prečitale interpelaci-
je. Med drugim so interpellirali posl.
Spadaro in tovariši zaradi po-
manjkanja tehničnega osebja pri po-
morskih uradih v Trstu.

Postl. Heiling er je izjavil, da
je notranji minister dne 3. februarja
v odseku za državne nastavitelne
sporocil, da je sedanji položaj držav-
nih financ tako neugoden, da ne pre-
nese večjega obremenjenja za izbolj-
šanje materialnega stanja državnih
uradnikov. En dan pozneje je izjavil
finančni minister v Budimpešti v de-
legacijah, ko je šlo za vojne zahteve,
da se finance krepko razvijajo. V
proračunskem odseku je minister po-
udarjal, da je donos davkov nadkrilil
preliminare. Vsled tega so skoraj
gotovo tudi izboljšali stanarino čast-
nikom. Z ozirom na te nasprotujoče
se izjave finančnega ministra, je go-
vornik vprašal predsednika, ali je
dejstvo, da se je finančni položaj iz-
boljšal in da se potem lahko izboljša
materialno stanje državnih uradni-
kov in slug, kakor se je izboljšalo to
častnikom.

Predsednik je izrekel željo, da
bi se državne finance kmalu toliko
izboljšale, da bi se mogle zvišati pla-
če uradnikom, obenem pa znižati
davki.

Nato je bila seja zaključena.

Proračunski odsek je včeraj na-
daljeval posvetovanje o etatu notra-
njega ministrstva.

Postl. dr. Mayr se je zavzemal
za obrtnike ter predlagal resolucijo
z ozirom na organizacijo državnega
arhivstva, priporočal je tudi, naj se
službe pomožnih uradnikov izpreme-
ne v definitivne.

Postl. dr. Kolischer je zahte-
val, naj se juristični upravni uradni-
ki oproste manipulativnega in pisar-
skega dela, naj se nastavi steno-
grafi pri okrajnih glavarstvih. Pred-
lagal je resolucijo, naj se zvišajo kre-
diti v asanačne svrhe in za vodovode
v manjših mestih in trgih.

Postl. Nemeš je odločno zahte-
val, naj se uprava kmalu reformira.
Vlada se mora zavzeti za avstrijske
državljanke, ki so bili brez vzroka iz
Prusije izgnani.

Postl. Kotlař je izrekel svoje
začudenje, da zavezništvo Nemčija ta-
ko sovražno nastopa proti češkim de-
lavcem in rokodelcem.

Ko so govorili še poslanci Ku-
randa, dr. Adler in dr. Kram-
ar, je bila seja zaključena.

Clani večine v proračunskem
odseku so se včeraj na povabilo posl.
dr. Sylvestra zbrali k posveto-
vanju. Posvetovali so se o nadaljnjem
razvoju dela v proračunskem odseku
in o možnosti, da se redni državni
proračun v pravem času reši. Izvolil
se je pododsek, ki naj stavi primerne
predloge, ne samo z ozirom na reši-
tev rednega proračuna, temveč tudi
z ozirom na rešitev eventualno po-
trebnega proračunskega provizorija.
V ta pododsek so bili izvoljeni: posl.
dr. Conci, baron Fuchs, pl.
Starzinsky, dr. Steinwen-
der in Wittek.

Položaj v vojnem odseku je še
vedno napet. Cesar je včeraj sprejel
ministrskega predsednika v avdijenci-
ci. To avdijenco spravljajo v zvezo s
težkocami v vojnem odseku. Včeraj
je bilo več posvetovanj z opozicijo o
vprašanju veteranskega zakona, ki
so pa ostala brezuspešna. Krščanski
socialisti zahtevajo, da se mora ome-
njena zakonska predloga nemudoma
rešiti, dočim se Čehi in socialni de-
mokratje z vso silo temu upirajo. Po-
ljaki, nemški liberalci in krščanski
socialisti so na poziv ministrskega
predsednika brzojavno poklicali za
danes vse svoje člane, ki so v vojnem
odseku, na Dunaj. Upajo, da bo da-
našnja seja sklepčna.

Včeraj popoldne je imel podod-
sek za preskrbo invalidov sejo. Spre-
jela se je resolucija, v kateri se poziv-
lja vlada, naj v najkrajšem času iz-
dela zakonski načrt, s katerim se bo
reformirala preskrba vojaških invali-
dov. Kdor pozna naravnost škanda-
lozne razmere vojaških invalidov,
mora priznati, da je skrajni čas, da
se ta preskrba invalidov temeljito
reformira.

Jugoslovanski klubi so imeli
včeraj popoldne konferenco o laški
fakultetni predlogi. Konstatiralo se
je, da o klerikalni Slovenci opustili
obstrukcijo, vendar pa Jugoslovani
ne čutijo prav nikake potrebe, da bi
pospeševali predlogo. »Slovanska
Enota« se je pridružila predlogom
jugoslovanskih klubov.

V hrvaškem saboru se je včeraj
nadaljevala adrečna debata. — Po-
slanec Budisavljević je izja-
vil, da sprejme adrešo koalicije, ker
izraža vse trpljenje ljudstva. Po-
udarjal je, da so Srbi navlače vsemu
preganjanju od strani različnih vlad
pri procesih, vedno izšli kot čisti in
neomadeževani. Pečal se je tudi z
zagrebškim »veleizdajniškim« pro-
cesom ter izjavil, da je bil baron Rauch
v času, ko se je vršil ta proces, vedno
v stiku z načelnikom zagrebške po-
licije Sportičem, ki je občeval z vohu-
nom Nastićem. Govornik je prečital
celo vrsto pism, katera je pisal
Sportić Nastiću.

Postl. Radić nato zavpije: To
so špijonske zadeve, ki ne spadajo
sem.

Ko je posl. Budisavljević
začel brati nemška pisma žurnalista
Izidorja Steinhardta, je zaklical posl.
Radić: Ne smemo trpeti, da bi se
tu nemška pisma čitala!

Dr. Budisavljević je nato
prečital celo vrsto brzojav, ki jih je
poslal Sportić Nastiću o različnih se-
stankih na Dunaju.

Predsednik je prosil govor-
nika, naj ne govori tako dolgo o tej
stvari.

Nastal je velik vrišč, na kar je
predsednik sejo prekinil.

Ob pol ene je dr. Budisav-
ljević nadaljeval svoja izvajanja.
Pokazal je več odrezkov od poštnih
nakaznic za znoske, katere je dobil
Nastić od Sportića. Dokumenti dr.
Budisavljevića so vzbujali veliko po-
zornost. Ob pol dveh je govornik kon-
čal svoja izvajanja ter izjavil, da bo
glasoval za adrešo koalicije.

Nato je govoril ban dr. Toma-
šić, ki je predbečeval koaliciji, da
preprečuje delovanje sabora in da
hoče njega vreči. Vseeno bo pa ostal
na svojem mestu, dokler je to v in-
teresu naroda in dokler ne bo izpolnil
svoje misije.

Med Hrvati in Srbi v Bosni je
prišlo do ostrega konflikta radi je-
zikovne predloge, ki jo je izdelal po-
slanec dr. Mandić. Ta predloga
določa, naj bo v Bosni in Hercego-
vini uradni jezik ali samohrvaški, ali
pa samosrbski. Srbi smatrajo to za
kršitev svojih narodnih pravic in iz-
javljajo, da bodo uporabili vsa sred-
stva, da preprečijo uzakonitev te
predloge. Predloga nadalje določa,
da se mora vsak v Bosni službujoči
uradnik v dveh letih naučiti deželne-
ga jezika, da ne bo v Bosni nastavljen
noben uradnik, ki ni zmožen dežel-
nega jezika, razven tehničnega oseb-
ja. Ker hočejo Hrvati v zvezi z Mu-
slimani na vsak način prodreti s
tem predlogom, bo prišlo do ostrega
boja. Sicer so pa tudi v vladnih kro-
gih mnenja, da bi vlada sama ne
predložila tega zakona v sankcijo.

Študentsko.

Iz štajerskega dež. šolskega sve-
ta. Štaj. dež. šolski svet je v svoji se-
ji dne 9. t. m. dovolil delitev šestraz-
redne mešane ljudske šole v Studen-
cih v 5razredno deško in 5razredno
dekljsko ljudsko šolo. Ljudska šola v
Novi cerkvi pri Vojniku se razširi iz
trirazrednice v štirirazrednico. De-
finitivno so nameščeni: na ljudski
šoli v Jarenini def. učit. Jože Čonč;
v Kapelah prov. učit. Jože Jerše, v
Jurklostru prov. učitelj Andrej Go-
stiča, pri Sv. Marjeti poleg Rimskih
toplice prov. učit. Karl Drogenik, v
Kamnici pri Mariboru prov. učit.
Milka Wach in Pavla Bazelj, v Lju-
bečnem Viktorija Zöhrer, v Petrov-
čah Marija Confidenti. Za okr. po-
možnega učitelja v slovenjgraškem
polit. okraju je imenovan prov. učit-
elj v Mariji Puščavi Andrej Le-
skovšek.

Velik požar v Sp. Dravogradu.
V nedeljo ob 11. ponoči je izbruhnil
požar v žagi g. V. Golla v Meži pri
Sp. Dravogradu. Žaga je popolnoma
zgorela. Škoda je zelo velika.

Imenovan je za kancelista pri
slovenjgraškem okr. glavarstvu na-
rednik e. in kr. pešpolk št. 17 v Ce-
lovcu Friderik Pleteršek.

Drobne novice. Mariborska
porotna sodnija je obsodila
raznašalca pečiva Klobasa iz Jareni-
ne zaradi umora posestnika Donka
na 18 let težke ječe. — Detomori-
lika. V Pirnem bregu blizu Bre-
žice so našli te dni pod čebelnjakom
skelet novorojenega otroka. Sedaj se
je odkrilo, da je otroka porodila lo-
čena žena, dekla pri tem kmetu, Jo-
žefa Presker. — Iz Šoštanjca.

Vigalico je užgala na vroči peči v
sobi triletna Francka Klančnik. Z
vžgalico si je užgala oblekico in do-
bila težke opekline. — Maščevan-
je zasačenega tata. Kovarča
Iv. Preskerja iz Planine so dobili na
podstrežju posestnice Marije Hodej
v Selah ravno pri tem, ko je hotel iz-
prazniti slavinjak. Ko je zagledal
Marijo Hodej, je zgrabil kos lesa in
ji grozil, da ji ne bo šlo dobro, ako ga
izda. Na to je šel v hlev spati. Zjutraj
je našla Hodej svojo kravo pod ml-
lim nebom tako zvezano, da so jo ko-

maž redili. Bila je pa tako poškod-
vana, da so jo morali zaklati. Presker
je še pod ključem.

Štajerska kmetijska družba ima
dne 29. in 30. marca svoj občni zbor
v Gradcu. Mariborska »Straža« se
zavzema za to, da bi dobil v družbi-
nem odboru tudi ravnatelj kmetijske
šole v St. Jurju, g. I. Belle virilen
glas, kakor ga imajo njegovi nemški
tovariši. Se pridružujemo — in izre-
kamo željo, da bi se zastopniki spo-
dnestaj, podužnio, ki so večinoma v
naprednih rokah, prav mnogoštevil-
no udeležili občnega zbora. Zaradi
napetih razmer v deželnem zboru
utegne priti na njem do prav burnih
prizorov.

Iz Polzele nam poročajo: Nemški
»Schulverein« se ukvarja z mislijo,
da bi ustanovil tu otroški vrtec. Na
Polzele je naraščaj za pomemčevalni-
co še premalo »prepariran«, to je ne
zna niti besedice nemški in se ga to-
rej ne da uspešno »reševati« za nem-
ški jezik in kulturo. Odpor s sloven-
ske strani je zlasti od poklicane stra-
ni, to je od občine in vseslovenske (?)
ljudske stranke docela neznan. Na-
rodnega župnika Atenteterja je že
teh malo prask z nemškutarji tako
ostrušilo, da si bojda prosi drugam.

V Šmarju pri Jelšah se ustanovi
danes, 15. marca zvečer ženska po-
družnica C. M. D. Govori potov, nči-
telj g. I. Prekoršek. Zeleti je, da bi se
nova postojanka C. M. D. v zvezi z že
obstoječo moško podružnico C. M. D.
prav krepko razvijala. Ustanovni
shod je pri Habjanu.

Vzgleidi vlečejo. Graški nemški
listi poročajo, da se nč sin znanega
orjaka posl. Roškarja kmetijstva na
— nemški kmetijski šoli v Grotten-
hofu pri Gradcu. Isti listi pripomi-
njajo, da se je Roškar svojčasno na-
vdušeno boril za — slovensko kme-
tijsko šolo v St. Jurju ob J. ž. No —
obisk na tej šoli je tako dober, da se
bo že tudi izhajalo brez sinov — slo-
venskih prvoboriteljev. Ali pa uživa
nbogi Roškarjev sin deželni štipendij
na šoli ali ne — to se ne piše. Sin
nemškokerikalnega dež. odbornika
in poslanca Hagenhoferja, kateri
ima na leto samo malenkostnih 30 ti-
soč dohodkov, ga uživa. Pri Ro-
škarjevem sinu je gotovo le obstruk-
cija v štaj. dež. zboru edina ovira za
dosego toli potrebnega dež. štipen-
dija.

Iz Ptujca. Hajdinski župan Gra-
har je bil zaradi žalitve nekega ura-
da obsojen na 20 K globe. Gre se za
jezdenje paragrafov napram —
slovenskemu županu.

Od Sv. Miklavža pri Ormožu
nam pišejo: Trgovce Franc Simončič
se je vračal te dni z vozom iz Ljuto-
mera. Bilo je že precej pozno. Na Sta-
ri gori so naenkrat ustavili neznan
ljudje voz in konje. Simončič je nvi-
del, da ga hočejo oropati in si je po-
magal z revolverjem. Enega napa-
dalca je ustrelil, enega težko ranil na
nogi, drugi so zbežali. Ranjenca so
dobili že orožniki in je pod ključem.
Oni, ki je ustreljen, je doma v Medži-
murju. Ali nova naša orožniška po-
staja nič ne izda za dosego večje var-
nosti ob meji?

Učiteljsko društvo za celjski
okraj zbornice v soboto, dne 25. mar-
ca t. l. ob 10. v celjski okoliški šoli.
Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in
razne društvene zadeve. 3. Poročilo
računskih pregledovalcev. 4. Izvoli-
tev odnolancev za »Zavezo«. 5. Iz
svoje botanične puščice, razkazuje
tov. Ivan Logar. 6. Poročilo zastop-
nika v okrajnem šolskem svetu. 7.
Slučajnosti. — Ob 9. pevska vaja
istotam. Cenjene pevke in pevce pro-
simo točne in polnoštevilne udeležbe.
Do cenjenih tovarišic in tovarišev v
sosednjih okrajih, ki so obljubili so-
delovati, se s tem še posebej obrača-
mo z naviljudnejšo prošnjo, da se
blagovoljivo potruditi k tej vaji. Žr-
tev je res velika, a emoter je lep.

Svetinje. Župnik Bratunek si pri-
zadeva na vse kriplje, kako bi čim-
prej stavil na župnišče eno nadstrop-
je. Izmisli si je med drugim to-le:
Načelnika krajnega šol. sveta Vra-
za je nagovoril, da je isti skrpneal
na okrajni šol. svet prošnjo, naj se
vpelje v prvem in drugem razredu,
kjer je čez sto otrok, poldnevni pouk,
samo za to, da bi kmetom lahko pra-
vil: »Glejte, zdaj je vsem pomagano;
vam davkoplačevalec, ker vam ne
bo treba plačevati razširjajve šole;
vam učiteljem, ki imate več dela, za-
to pa manj učencev in dovolj prostora,
vam hišnim predstojnikom, ki imate
otroke poldneva doma za pa-
stirje, in meni, kar je glavno, jaz do-
bim nadstropje, to pa še lahko pla-
čatele! No, ali ni to modra glavnica,
ta Bratunek.

Ženska Ciril-Metodova podruž-
nica v Ljutomeru ima na Jožefovo,
dne 19. t. m. v Franc-Jožefovi šoli
ob 3. popoldne svoj redni občni zbor.
Cenjene članice iz trga kakor tudi iz
okolič se vabijo k polnoštevilnemu
obisku.

Koroško.

Predrzen vlom. Predrzni tatovi
so posetili v noči od nedelje na pona-
deljek v mešnico mesarja in hišnega

posestnika Rudolfa Feiersa v Belja-
ku. Odprli so železno okno pri me-
snici, ubili steklo in tako prišli v me-
snico. Eden je stal na straži pred hi-
šo, drugi pa je delal v mesnici. Tam
je ukradel iz misnice pri blagajni ka-
kih 21 K v srebru in kakih 10 K v
niklju in bronu. Tat gotovo še ni bil
na višku svoje umetnosti, pustil je
namreč železno blagajno popolnoma
pri miru, pa tudi mesa in slanina se
ni dotaknil, samo za pol kg klobas je
vzel s seboj.

Nezgoda. Mestni cestni delavec
v Volškperku Ivan Bučar je hotel
obrezati neko drevo kraj ceste, pri-
tem pa je padel z drevesa tako ne-
srečno, da je dobil težke zunanje in
notranje poškodbe.

Dvakrat okraden. Pri posestni-
ku Sumiju v Vabčevsi v občini
Dhorše pri Celovcu so tatovi v noči
na 9. marca vlomili in odnesli pre-
cejšnjo množico slanina in klobas. V
noči na 11. marca pa so tatovi v lo-
mili zopet v njegovo prekajevalnico
in odnesli kar vse, kar so našli, nam-
reč nad 100 kg slanina.

Primorsko.

Gregorčičeva »Gorica« je res
kaj komoden list. Le prečesto prihaja
na dan take reči, ki kažejo, kako
sistematično odrijava v stran in uni-
čujejo Slovence Lahji v deželnem od-
boru ob kimanju in dremanju po-
slancev-odbornikov S. L. S. Berbuča
in Stepančiča. Ali »Gorica« se zna ob
takih prilikah na kratko odrezati.
Pravi, da ni res, dasi dobro ve, da je
res. Parkrat smo povedali, kaj na-
meravajo storiti sedaj z deželno slo-
vensko kmetijsko šolo, da jo namreč
hočejo namestiti v mokri Rožni dolini,
sedanje njene prostore na pri-
mernem kraju pa prepustiti laški de-
želni kmetijski šoli. Res je, da name-
rava deželni odbor to izvesti, ali »Go-
rica« pa pravi kar na kratko, da ni
res, da se ne ve še nič, kam pride la-
ška deželna kmetijska šola, na kate-
ro mesto se bo gradila najbrže de-
želna bolnišnica. S tem, da je pove-
dala, da se misli postaviti deželna
bolnišnica na mesto laške kmetijske
šole, se je pa zvita »Gorica« vendar-
le ujela. Torej priznava, da se ima
namen, premestiti laško deželno
kmetijsko šolo. Naša javnost že dosti
ve, kam se ima premestiti. Če se ne
bodo slovenska županstva energično
uprla, se bo izvršila laška nakana,
kateri bodo lepo prikimali in jo po-
trdili brez ugovora vli zastopniki
S. L. S. v odboru in deželnem zboru.

Na vsak način je hotel v zapor
neki Josip Verder iz Graclea, po po-
klicu čevljarški pomočnik, seveda
ne da bi tam delal čevlje, ampak da
bi lepo v miru počival in dobil vsak
dan kaj gorkega v želodec. Prišel je
v Gorico ter hodil tam okoli. Ko se je
naveličal pohajkovanja, se je obrnil
do nekega e. kr. redarja ter ga za-
prosil, naj ga aretirajo, da pride v za-
por. Ker redar ni hotel nič o tem
slišati, si je znal Verder pomagati.
Začel je prav grdo zmerjati in zaliti
redarja, na kar ga je ta seveda are-
tiraj. Verder je prišel tako v zapor in
pred sodnike, ki so mu prisodili 13
mesecev težke ječe s postom in tr-
dim ležiščem vsak mesec. Verderju
se zdi to skoro malce preveč, ker se
bliža spomlad in on ni imel poželje-
nja, za celih 13 mesecev oškodovati
sodišče.

Oseški davek. Lep zaslužek ima
dekan v Črničah pod Čavnom v
bližnjem Oseku. Nekdaj je spadal
Osek pod Črniče, duhovniki, ki so
opravljali tam svojo službo iz Črnič,
so dobivali za to tudi plačilo in na-
tura: toliko in toliko hl vina. Čez čas
so dobili Oseščani svojega duhovni-
ka, katerega vzdržujejo, ali, glejte,
davek za črniškega dekana je ostal.
Še vedno mu morajo dati vsako leto
določeno število hl vina, dasi pride
menda samo dvakrat mašo brat v
Osek. Drage so te maše, kajti dekan
črniški dobi za nje toliko vina, da je
n. pr. po letošnji ceni vina skupil za
vino 1800 K; drugače ima vino iz
Oseka vrednosti na leto gotovo 1000
kron. Tak krivični davek morajo
plačevati ubogi vinogradniki trpi-
ni v Črniče. Prosili so že dekana, naj
ne pobirajo več vina, ker ga ne
zaslužijo, prosili so škofijski ordina-
rijat pa vse zaman. Stvar bo treba
spraviti pred parlament, drugače se
ne bo pomagalo oseškim trpinom.

Trgovsko - obrtniška zbornica.
Trgovinski minister je potrdil izvo-
litev Jos. Venutija za predsednika in
Jos. Mulitscha za podpredsednika
trgovske in obrtniške zbornice v Go-
rici.

Ples in pretep. V neki gostilni
za gradom v Gorici je bil ples. Ple-
sali so vojaki in civilisti in to rodi
največkrat pretep. Tudi v tej gostil-
ni se je tako zgodilo. Laški plesalci
so izzvali preprij, kateremu je sledil
pretep. Ranjen je bil med pretepom
neki Alojzij Pabor.

S steklenico. Avgust Lasič iz
Vrtojbe, ki je ranil o Božicu Ivana
Jarca, je stal zaradi tega pred gori-
škim sodiščem. Dobil je 14 dni zapo-

ra in mora plačati Jarcu odškodnino
za bolečine.

Požar. V nedeljo, kmalu po 12.
opoldne se je vnela v Gornjem Cero-
vem hiša Ivana Humarja. Zgorelo je
vse poslopje, vse premičnine in ne-
kaj denarja v bankovcih. Zgorel je
tudi 3 mesece star otrok. Ena junica
je popolnoma zgorela. Gospodar Iv.
Humar se je močno ožgal po obrazu
in rokah in so ga morali prepeljati v
goriško bolnišnico. Cerovci so pridno
gasili in delali, da se ni ogenj razšir-
il. V nevarnosti je bilo v Gornjem
Cerovem tudi 30 do 40 hiš.

Svojo hišo zažgal. V Dolu so
aretirali nekega Ivana Pahorja, ker
je na sumu, da je zažgal svojo hišo z
namenom, da dobi izplačano odškod-
nino.

Tržiška ladjedelnica. S pomočjo
zavodov »Wiener - Bank - Vereina«
namerava ladjedelnica v Trzinu zvi-
šati svoj kapital od 3 na 6 milijonov
kron. Po drugi verziji pa prevzame
omenjeno bančno društvo vse pod-
jetje.

Aretacija. Na ovadbo neke Ma-
rije Bertuzzi so aretirali v Trstu 61-
letnega dninarja Petra Bertuzzija,
stanujočega v ulici Gelfi št. 6 ker je
hotel prisiliti omenjeno Marijo Ber-
tuzzi za grožnjami, da trpi njegovo
nenaravno počenje. Pri zasliševa-
nju je aretiranec vse tajil.

22 ročnih vozličkov. V nekem
skladišču v Trstu v ulici Pieti št. 5,
ki je je najela policija, da spravi tam
večje stvari, za katerih lastnike po-
licija ne ve, je shranjenih tudi 22
ročnih vozličkov, ki so stali brez last-
nika na cestah in katerih lastniki se
še niso oglasili.

Iz politične službe. Provizorični
namestništveni koncipist dr. Teobald
grof Khuen-Belasy v Trstu je imeno-
van za definitivnega namestništven-
ega koncipista in namestništveni
konceptni praktikant Anton Mrakov-
čič v Kopru za provizoričnega na-
mestništvenega koncipista na svojem
dosedanjem službenem mestu.

Tatvina. V stanovanje rodbine
Schwab v Trstu v ulici Farneto št. 12
je vlomil predvčerašnjem predrzen
tat ter odnesel dragocenosti v vred-
nosti 280 K. Kot tatvine sumljivega
je aretirala policija 35letnega iz Tr-
sta odpravljenega Jožefa Benčiča iz
Gorice.

Boj s tihotapci. Finančni straž-
niki Plazonici, Grubišič, Tezulati in
Siša, ki morajo stati ob črnogorski
meji pri Sisičah, so naleteli ponoči na
tihotapce, ki so hoteli spraviti čez
mejo dva vola. Tihotapci so streljali
na finančne stražarje in straža jim je
odgovarjala. Z enim volom so jo
slednjič tihotapci pobrali nazaj za
mejo, drugega pa so morali pustiti
na mestu, ker je bil obstreljen.

Iz politične službe. Dalmatinska
namestništvena tajnika Ivan Tabeau
in Lino Lana sta imenovana za
okrajna glavarja, okrajni komisariji
dr. Franc Dure, Kristof Radimiri in
Stefan Krpan pa za namestništvene
tajnike v Dalmaciji.

Legar. V Rovinju se razširja le-
gar. Vsled tega je odredil pristaniški
admiralat v Pulju, da vojne ladje ne
smejo pristati v rovinjskem pristan-
u in da se pomorščakom ne smejo
dovoljevati dopusti za Rovinj.

Dohodki železnice. Primorske lo-
kalne in male železnice izkazujejo za
mesec januar sledeče dohodke: Fur-
lanska železnica 32.200 K, Vipavska
železnica 13.100 K, Trst-Poreč 38.800
kron, Trst-Opčina 16.199 K, Opatij-
ska železnica 18.198 K, Goriška že-
leznica 10.750 K, Puljska cestna že-
leznica 16.822 K, Tržaški tramvaj
87.572 K.

Nezadovoljnost med dalmatinski-
mi poštними uradniki. Dalmatinski
poštni uradniki se boje, da bo ime-
novan za višjega poštnega uradnika
političen uradnik in ne strokovni
uradnik. Zato so imeli dalmatinski
poštni uradniki že več shodov, na ka-
terih so protestirali proti takemu
postopanju in sklepali resolucije, ki
so jih potem odposlali centralni zve-
zi. Tekom včerašnjega dne so odpo-
slali dalmatinski uradniki 200 brzo-
jav na razna uradniška društva in
na poslance, v katerih prošijo zlasti
te zadnje, da naj ukrenejo potrebne
korake pri trgovinskem ministrstvu.

Dnevne vesti.

+ Klerikali in občinske volitve.
Iz imenika volilcev so klerikali iz-
reklamirali vse septembrske žrtve. Z
ljudmi, ki so vendar samo iz prevelike-
kega navdušenja in iz pregorelega
idealizma zašli v nesrečo in bili ob-
sojeni, bi moral tudi političen na-
sprotnik drugače postopati. Kleri-
kali pa so vložili proti njim rekla-
macije, v katerih so zahtevali, da se
te septembrske žrtve izbriše kot ob-
sojene hudodelce iz volilnega imeni-
ka in naravnost so zapisali v svoje
reklamacije »obsojen zaradi septem-
brskih izgrede«. To je tako brutal-
nost in grdobija, da se je mora era-
movati tudi vsak klerikalec, če sploh
še človeško čuti.

+ Nujno potrebna organizacija.
Klerikali so iz slovenske Ljubljane

papiravi dvojezično mesto. Prvi do-
kaz tega so razglasi mestnega magi-
strata, ki so bili dolgo let samoje-
zenski, zdaj pa so dvojezični. Čez
dober mesec pa se pokaže dvojezič-
nost še v vsi drugačni luči. Čez do-
ber mesec bodo namreč občinske vo-
litve, vsled katerih pride zopet več
nemških občinskih svetnikov v mest-
ni zastop. Sedemindvajset let se v ob-
činskem svetu ni govorilo nemško.
Zdaj se bo to zopet začelo po »zaslu-
gi« klerikalcev. Ker pa prihoduji
klerikalni občinski svetniki veči-
noma ne bodo znali nemško, ne bodo
razumeli svojih nemških tovarišev.
Zadrega bo velika, če klerikalci ne
preskrbe pravočasno, da se bodo
njih bodoči zastopniki nemško nauči-
li. Najbolje bo, da po znanem izglodu
ustanove »Kružok ljubiteljev nem-
škega naroda.« Tak kružok bo za
klerikalce praktičnega pomena, od-
govarjal bo tudi njihovemu čustvo-
vanju in — kar je pri klerikalcih
vedno glavno — tak kružok bo goto-
vo dobival od nemške šparkske, nem-
škega »Schulvereine« in »Südmar-
ke« masne subvencije. Torej na no-
go!

+ Klerikalni junaki. Današnja
graška »Tagespost« priobčuje med
brzojavnimi in telefonskimi vestni-
mi-le dopis: »Težka obdolžitve. K.
Ljubljana, 14. marca. Slavno uredni-
stvo! V »Tagespost« v torek, dne 14.
marca se nahaja po »Jutru« povzeta
notica pod naslovom »Težka obdolži-
teve«. Prošiva slavno uredništvo za
priazen sprejem tega-le pojasnila:
Po »Jutru« povzeta notica je eno-
stravno iz trte izvita. Gre se samo za
volilni maneuver, ki bi naj služil za
prihodnje občinske volitve. Midva
nisva nikdar niti sama niti s pomoč-
jo kake druge osebe vdrla v pisarne
trgovinske in obrtne zbornice v Ljub-
ljani, nikdar nisva odstranila pečat-
ov z volilnih spisov in nikoli nisva
falsificirala glasovnic. O tem ni tr-
govinski in obrtni zbornici kot me-
rodatni inštanca prav čisto nič znan-
ega. Za prijazen sprejem teh vrst se
zahvaljujeta: Ivan Kregar, pod-
predsednik krajske trgovinske in
obrtne zbornice, Ivan Štefe, ured-
nik »Slovenca«. — Ne da bi se spu-
ščali v vprašanje, da li imata časti-
vredna gospoda Kregar in Štefe pra-
vico podajati kakšno izjavo v imenu
trgovinske in obrtne zbornice, pripo-
minjamo k zgoraj citiranemu »pojas-
nilu« to-le: Res je, da sta Kregar in
Štefe dobila od nekega pomožnega
uradnika ključ do pisarne trgovinske
in obrtne zbornice, res je, da sta
»ohitla v roke volilni akt in res je, da
sta v družbi gospe Štefetove poprav-
ljala volilne spise. To vse trdimo z
spodkritično gotovostjo in pričakuje-
mo z isto gotovostjo, da bosta gg.
Kregar in Štefe še danes vložila
proti nam tožbo radi te obdolžitve.
Ako tega ne bosta storila, bo vedela
vsa javnost, koliko je bila ura.

+ Koroška nemška in ljubljans-
ka združna zveza. Prejeli smo to-
le pismo:

»Glode na telefonsko in brzojav-
no poročilo »Koroška nemška in
ljubljska združna zveza«, objav-
ljeno v vašem listu z dne 9. marca
t. l., prosiva, da v zmislu § 19. tisk.
zakona na istem mestu in s istimi čr-
kami priobčite naslednji stvarni po-
pravek:

V vašem poročilu se trdi, da sva
šla podpisana na Dunaj intervenirat
v zadevi propadle koroške nemške
»klerikalne« zveze in da sva se obr-
nila do vseh klerikalnih poslancev s
prošnjo, da posredujejo, da bodo pri-
šle tozadavne vladne podpore v prid
tudi slovenskim klerikalnim zavo-
dom, o katerih da so do sedaj trdo-
vratno tajili, da bi bili s tem krahom
v kaki zvezi.

Na tem poročilu je samo toliko
resnice, da sva se podpisana udeležila
deputacije, ki je te dni intervenirala
na Dunaju v svrhu sanacije nemške
centralne kase in sicer sem se jaz,
podpisani dr. Brejce, te deputacije
udeležil kot pravi zastopnik central-
ne kase, jaz podpisani V. Podgorec
pa radi tega, ker so me po be-
gu msgr. Weissa ne samo prizadeti
nemški kmetje, ampak tudi gg. revizor-
ji in »Splošna zveza avstrijskih
kmetijskih združenj na Dunaju« nujno
prosili, da pomagam pri ureditvi za-
motnih razmer in pri sanaciji po-
nesrečene »Centralkase«.

Popolnoma brez vsake podlage
pa je trditev, da so pri polomu cen-
tralne kase prizadeti tudi slovenske
zadrage; torej je tudi docela neres-
nično, da sva se podpisana do vseh
klerikalnih poslancev, ali pa sploh do
kogaroli obrnila s prošnjo za posre-
dovanje, da bi bili tudi slovenski kle-
rikalni zavodi deležni vladne podpo-
re. Radi tega se tudi pri teh konferen-
cah slovenskih denarnih zavodov niti
z eno besedico omenjalo ni. Nasprotno
sem jaz podpisani dr. Brejce na me-
rodatnem mestu celo izrečno konsta-
tiral, da se gre tukaj izključno za za-
davo nemške stranke.

Celovec, 12. marca 1911.
Dr. I. Brejce. Msgr. V. Podgorec.
K temu popravku pripominjamo:
Pod zaščito zloglasnega para-
grafa 19. se lahko vse popravlja. Če

ta primer danes napišemo, da sta
nam gospoda dr. Brejce in msgr. Pod-
gorec poslala pismo, napisano na be-
lem papirju, nam jutri lahko ta go-
spoda pošljeta ta-le popravek: »S po-
zivom na § 19. t. z. zahtevava, da pri-
občite v zakonitem roku in na istem
mestu naslednji stvarni popravek: Ni-
res, da bi bilo pismo, ki sva ga vam
poslala, napisano na belem papirju,
res pa je, da je dotično pismo napi-
sano na črnem papirju.« In dasi ve ves
svet, da črni pismeni papir sploh ne
eksistira, ali ga vsaj nihče za pisma
ne uporablja, vendar bi bili primorani
popravek priobčiti, ker bi bili si-
cer obojeni, ako bi nas popravkarja
tožila. Na podlagi § 19. se torej lahko
svobodno postavlja resnica na glavo,
ker so odgovornemu uredniku na-
sproti popravkarjem popolnoma ve-
zane roke. To se je nam zdelo potreb-
no v prvi vrsti pripomniti k poprav-
ku gospodov dr. Brejce in Podgorec,
da se spozna vrednost tega popravka.
V popravku nanizane navedbe so to-
rej lahko resnične ali pa tudi ne. Si-
cer pa opozarjamo na večerjajočo iz-
javo našega dunajskega urednika
dr. Alberta Kramerja, v kateri le-ta
izjavlja, da so njegove informacije
popolnoma zanesljive. Stojte si torej
nasproti trditve gospodov dr. Brejce
in Podgorec in trditve g. dr. Kramerja.
Če se vpošteva, da dr. Kramerja
stvari ni prizadel, dotični sta pri aferi
močno prizadeta in interesirana Pod-
gorec in dr. Brejce, potem pač človek
niti trenutka ne more biti v dvomu,
kateri izmed trditve naj bolj verjame
— Brejce-Podgorčević ali dr. Kram-
erjev. Sicer pa je naravnost drzna tr-
ditev gg. Brejce in Podgorec, da pri
koroškem polomu ni prizadeta nobe-
na slovenska zadruga, ko je vendar
iz aktov razvidno, da so prizadete ne
samo razne zadrage, marveč tudi
razne slovenske cerkve, oziroma žup-
nije. Da dr. Brejce in Podgorec ne bosta
mislila, da smo o stvari tako malo po-
učeni, kakor si ona domnevata, na-
vajamo tu samo eno ime — St. Rup-
ert. Značilno je, da monsignor Pod-
gorec v popravku navaja, da so ga za
intervencijo prosili prizadeti nemški
kmetje, revizorji in »Splošna zveza
zadruge avstrijskih in kmetijskih
na Dunaju«, — skrbno pa se iz-
ogiblje povedati, da je bila ta inter-
vencija njegova dolžnost, ker je sam
odbornik propadle nemške »Central-
kase«. Iz vsega tega, kar smo naved-
li, je pač razvidno, koliko je verjeti
Brejce-Podgorčeviću »popravku«.

+ Odgovor na škofovo »pastir-
sko« pismo. Naročnik nam piše: V
večernjini številki ste pravo zadeli,
ko ste priporočili odgovor na škof-
vo »pastirsko« pismo. Stalen gost in
dolgoleten gost sem neke gostilne.
Rečem vam pa, da takoj izostanem
iz te gostilne, če ne opusti »Sloven-
ca«, ki je že toliko gnojnice zili na na-
predne ljubljanske meščane. Prepri-
čan sem pa, da mi tega ne bo treba
storiti, ker gostilničarji nimajo dru-
gega od klerikalnega »Slovenca« ne-
go škodo in sicer velikanske škodo.
Draginjo, ki vlada danes na Ljub-
ljanskem trgu in ki onemogočuje go-
stilničarjem uspešno izvrševanje nji-
hove obrti, so povzročili edinele kle-
rikalci s svojo velegrarno politiko.
Zato sem pa tudi prepričan, da bodo
gostilničarji sami izprevideli, da ne
morejo in ne smejo podpirati svojih
največjih sovražnikov in škodljivcev.

+ Stavka v predilnici in kleri-
kalci. V tukajšnji predilnici je stav-
kalo delavstvo dva dni. Zahtevalo je
povišanje plač in druge koncesije.
Odkrito povemo, da se nam zdi bor-
ba delavstva za zboljšanje gnetnega
polažaja vzpriečo današnje neznosne
draginje upravičena, vendar pa se ne
moremo ubraniti domnevanju, da so
to stavko vprizorili klerikalci, ne to-
liko zaradi tega, da pomagajo delav-
stvu, marveč zgolj iz sebičnih in
strankarskih ozirov. Klerikalcem se
očitveno ni šlo, kakor kaže vse njho-
vo postopanje, toliko za stvar, kakor
v prvi vrsti za osebo. Za pisarniške-
ga ravnatelja v predilnici je bil z
novim letom imenovan ljubljanski
rojak g. Fran Debeve. Kdor ga po-
zna, ve da je vseskozi pošten, ven-
sten, pravičen in dobrodušen mož, ki
ima edino to napako, da ni istega
mišljenja kakor častivredni gospod
dr. Ivan Zajec. Ko je bil Debeve ime-
novan za pisarniškega ravnatelja, so
klerikalci javno govorili po mestu,
da bi jim bil ljubši na tem mestu
vsak še tako zagriben nemški nacio-
nalec, kakor pa Debeve, a to samo za-
tegradeli, ker Debeve, dasi se ni nik-
dar politično eksponiral, ne trobi v
klerikalni rog. Napovedovali so, da
bodo prvo priliko porabili, da spr-
vijo Debeveca z njegovega mesta. In
to, kar so napovedovali, so tudi izvr-
šili. Brez pravega povišanja so vognali
delavstvo v stavko in napovedali to-
varni boj pod pretvezo, da se jim
gre zgolj za zboljšanje gnetnega po-
lažaja delavstva. V to borbo se je
vrnil za posredovalca dr. Zajec in
ta je pri svojem posvetovanju takoj
pokazal pravo barvo — da se kleri-
kalnim kolovodjem ne gre toliko za
povišanje plač delavstvu, kakor v
prvi vrsti za to, da spravijo s pota r-
nateljja Debeveca. Zakaj se klerikalci

Debeveca tako boje, se bo razumelo,
da je predilnica bila doslej eldorado
za klerikalce, ker so lahko tam poč-
niali, karkoli so hoteli. Sedaj raču-
najo s tem, da bi se te razmere lahko
pod novim vodstvom spremenile,
zato njihovo stremljenje, da bi se na
vsak način odkrižali neljubega De-
beveca. Klerikalno načelo je torej:
Raje nemškega nacionalca, kakor pa
domaćina — peklerikalca! Vključ
vsem naporom pa klerikalci svojega
pravega namena vendarle niso do-
segli: delavstvo je doseglo zvišanje
plač, ravnatelj Debeve pa je ostal na
svojem mestu ne morda v jezo delav-
cev in delavk, marveč zgolj v jezo
raznih klerikalnih kolovodij, ki so
se kapricirali na njegovo odstrani-
tev.

+ Pokopališče pri Sv. Križu ni-
ma mrtvašnice. To pokopališče je
cerkveno. Klerikalci se imajo zahva-
liti bivšemu županu Hribarju, da
Ljubljana ni dobila občinskega pok-
pališča, marveč cerkveno. Iz tega po-
kopališča vlečejo duhovniki »ogrom-
no denarja«. Podražili so vse prav po
čifutsko in izjemajo tudi najrevnejše
ljudi s tisto hladno brezvestnostjo, ki
je lastna klerikalcem. Pokopališče je
torej cerkveno; last je cerkve, du-
hovniki je upravljajo, duhovniki ko-
mandirajo, duhovniki spravljajo den-
nar. Mrtvašnice pa nečijejo zidati,
marveč zahtevajo, naj jim jo sezida-
jo davkoplačevalci. Ali so praktični.
Kadar je treba plačati, takrat ni kle-
rikalca nikdar blizu, če je pa kaj po-
basati, se gnetejo, kakor pujski okrog
korita.

+ Zloraba priznice. Iz Škocijana
pri Mokronogu: Kakor povsod se iz-
rablja tudi pri nas priznica le zgolj v
strankarske namene. Hujška se proti
vsemu kar ne trobi v njihov rog; po-
sebnost pa jih bode »Slovenski dom«
v očeh, ki ima po zaslugi neustrašnega
boritelja napredne ideje tuk. g. P.
Durjaka, toliko naročnikov, da z
mrkljavi očesom gledajo v bodočnost,
ko se tisto bore malo zaupanje in
spoštovanje, ki ga nekateri še goje do
njih, od dne do dne manjša. In kako
ne — ljudje brez izjeme se zgražajo
nad nadutostjo naših ljudskih osre-
čevalcev v osebi hujškajočega ka-
plančaka. Večina hodi v cerkev le radi
zabave, ki ga imajo nad razgrajajo-
čim »govornikom«. Da pa spozna ne-
koliko tudi širša javnost naše, vzor
voditelje, bodi na kratko omenjeno
delovanje in uspehi škocijskih
»božjih namestnikov«. G. župnik n.
pr. se še vedno peha in bori na vse
kriplje, kako bi prišel do gospodar-
stva »Farmanskega grunta«, vključ
temu, da je vsako pot pri vsaki odbo-
rovi seji za eno blamažo bogatejši.
Mora imeti pač trdo kožo, da vse pi-
kre opazke in splošno preziranje la-
hko prenese in se zadovolji s tem, da
si gre vsako pot kri hladiti v Ljublja-
no, da tam osebo odda kako skrupu-
lano, da se vsaj nekoliko potožati in
v popolno zadostitev si privoščati ob
povratku na nedeljo nekaj lepih fraz
in primkov, kakršnih so tudi že v
Ljubljani vajeni od raznih voditeljev
S. L. S. Posebno se mu dopadejo ime-
na raznih živali kakor svinje, krave,
osli, teleta. — Nimamo zastoj iz-
obraževalnega društva! Ta debel ga-
spud so pa sprevideli, da se z razni-
mi primki, ki pitajo poslušalce pri-
dig, nič ne doseže, da ne spreobrne
nevarnih ovčic. Začel je, poslušajte
z — bojkotom. Ker ni pri posamez-
nih zunaj cerkva nič dosegel je prišel
kar s priznice bojkotirati. Priliko
mu je dala zadnja »poslanica verni-
kom« očeta »Rdeče brosure«. Narav-
nost škandal je, kaj si vse upa gozbe-
dati ta »dostojen« jeruzalemski ro-
mar. Med drugimi psovkami čez na-
ročnike naprednih časopisov so zna-
čilne besede, ki imajo namen bojkoti-
rati, približno tele: »Vsak kdor pre-
stopi prag hiše, kjer se bere »Sloven-
ski Dom«, »Slovenski Narod«, »Ju-
tro«, »Gora« itd. bode proklet, in ne
dobi svete odveze niti na smrtni po-
stelji ne. Tak je tudi slabši, kakor
najgrižljajši ciganski pes.« Ali se ne
pravi lahkoverne ljudi s tem begati, in
nimajo li namena bojkotirati. Može,
ki bi bili lahko vsled tega v gmo-
nem oziru oškodovani, naredite konec
tem nesramnostim. Toliko za danes!
Nadaljevanje prihodnjič.

— Lepa olka šulferajskih
učencev se lahko vsak dan vidi po
ljubljskih ulicah. Vemo sicer, da
je mladina živa, živahna in čisto tu-
di objestna, ker je to že v naravi
mladeži. Toda take razposajenosti in
divjanja po javnih trgih in šetali-
ščih, kakor jo uganjajo ti dečki dan
na dan po Zvezdi, Kongresnem trgu
itd. preseega vse meje. Kriče in vp-
ijejo kakor žerjavi, skačejo preko
ograje, trgajo se in pehajo ter zaga-
njajo v mimoidoče občinstvo, ki se
ogorčeno zgraža nad takim početjem.
Če pa jih kdo posvari, se mu posme-
hujejo ter ga zmerjajo kot vredni za-
stopniki nemške kulture. Slučen pri-
tožbe se čujejo tudi o učencih mestne
nemške šole. — Ali vdstva res ni-
majo moči, da bi preprečila tako di-
vanje po javnih trgih in ulicah?

— Umrla je danes ponoči na
Bleiweisovi cesti št. 20 zasebnica go-
spa Adalberta Tračnik. N. p. v. m.

Za 40letno slušbovanje. Odliko-
vana sta bila s medaljo za 40letno
zvesto slušbovanje rudarja v Idriji
Bartolomej Žonta III. in Fran
Repar III.

Za 25letno slušbovanje. Za 25let-
no delo na polju ognjegeške in rešil-
ne akcije sta bila odlikovana člana
prostovoljne požarne brambe v Vev-
čah Fran Mihelič in Anton Zu-
pančič, istotako tudi član borov-
niške požarne brambe Ivan Lebez.
Umrla je v Podzemlju trgovčeva
soproga ga. Mici Lužar, rojena
Beve. P. v. m.!

Samomor pod vlakom. O izpra-
šanem kurjaku Temerlu, ki je
pred kratkem v Trnovem-Ilirski Bi-
strici šel iz obupa radi svoje žene, ki
živi z drugimi v Reki, pod vlak, se
širijo vesti, da se je ponesrečil. Te
vesti pa so popolnoma neutemeljene.
Očividce, edina priča, ki je cel prizor
videl, nam zatrjuje, da se je dotičnik
vlezel pred odhodom poleg brzovla-
ka, mesto da bi šel na stroj, in ko je
peljal že tretji voz mimo njega, se z
rokami dvignil in potisnil pod kolo,
ki mu je odtrgalo glavo. Znano je
tudi, da je Temerl samomor radi žene
že parkrat poskusil, a so ga vedno
rešili.

Elektrodiograf »Ideal«. Spo-
red od srede, dne 15. marca do petka,
dne 17. marca 1911: Moric ima oster
pogled. (Komično.) Italijanski kirar-
sirji. (Naravni posnetek.) Vzhodnja
Afrika. (Francoska kultura na otoku
Madagaskar.) (Naravni posnetek.)
Ljubezenske skrivnosti matere (Dra-
ma iz življenja.) Maks Linder se gre-
kopat. (Jako komično.) Dodatek k
zadnjima dvema predstavama ob 7.
in pol 9.: Sokriva. (Drama.) — Ve-
černi spored šolski mladini ni do-
pusten.

Marčev sneg, ki nas je snoči iz-
nenadil in pozdravil jutraj s precej
debelo belo odejo, je povzročil poleg
izenadenja tudi mnogo škode po
vrtovih in javnih nasadih. Po celem
mestu više potrgane telefonske in
brzojavne žice. Tudi promet na je-
leznici je veliko trpel. Pretrgal je
zveze raznih vlakov. Gorenjski vlak
pa, ki pride v Ljubljano ob 7. uri 14
minut je imel radi obilice snega in
hudega zameta toliko zamude, da je
sploh izostal in je prišel danes prvi
vlak iz Gorenjske šele ob pol 11. uri.
Popoldne se je zjasnilo in ogrelo,
prisijalo je solnce, ki nas bo kmalo
rešilo neljubega obiska.

Žepni tat v kinematografu
»Ideal«. V nedeljo zvečer zglasila se
je po predstavi ob 8. uri pri ravnat-
elju kinematografa »Ideal« g. Fiala.
neka gospa, in mu naznanila, da ji je
med predstavo zmanjkala ročna tor-
bica s približno 10 kron denarja.
Dva obiskovalca sta se zdela g. Fiali
sumljiva, in obljubili je, da bode pa-
zil, če morda poskusi tat tudi pri
drugi predstavi svojo srečo. In res
je prišel eden izmed osumljenčev.
Vsedel se je na I. prestor. G. Fiala ga
je skrivaj opazoval, in res kmalo za-
gledal, da stika po žepih svojih soso-
dov. Poklical je stražnika, obenem pa
tudi prosil tata, da gre na kratek po-
menek z njim v pisarno. Tam ga je
stražnik preiskal in našel pri njem
že omenjeno žepno torbico. Poleg te
pa je imel še štiri denarnice z razli-
nimi vsotami denarja. Tat je neki
15letni dečko imenom Fr. Koch iz
Sedmogradeškega, ki je gotovo že mar-
sikomu znan. Hodi namreč v akro-
batski obleki zvečer po gostilnah,
napravi par lahkih vaj in nadleguje
goste. Pri tem pa je dečko večkrat se
jako predrzen in je zadnji čas, da se
je vjel in pride na varno.

Nadebuden mladenič. Pred dve-
mi leti je 13letni sinček nekega tu-
kajšnjega obrtnika ukradel doma
2134 K, ter z njimi pobegnil na Re-
ko. Tam je bil aretovan in je zato do-
bil kot mladoleten 10dnevni zapor.
Nato se je šel učiti v Kranj pekovske
obrtni. Tam je zopet kradel in dobil 3
tedne. Nato je prišel zopet domov ter
ukradel očetu srebrno žepno uro z
verzičco, suknojo in 400 K denarja ter
jo popihal v Trst. Ko je denar zapra-
vil, se je javil policiji, katera ga je
po odgonu poslala v Ljubljano. Izro-
čili so ga deželnemu sodišču.

Čigava je tobačnica. Kakor smo
že poročali, je policija aretovala ne-
katočico, pri kateri je našla poleg
drugega tudi tobačnico z monogra-
mom J. B., katere lastnik je dosedaj
še neznan. Zglasi naj se v kriminalni
razvidnici.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z
južnega kolodvora odpeljalo v Ame-
riko 37 Slovencev, 102 Macedoncev,
1 Oger in 322 laških zidarjev, 17 jih
je šlo pa v Kočevje. Iz Dunaja je pri-
šlo 32 Kočevarjev, v Heb je šlo 65
Hrvatov, 22 jih je šlo v Monakovo,
10 v Judenburg, 7 pa v Zidan most.

Igubila je Avgust Plečnikova
denarnico z manjšo vsoto denarja.

Zaletel se je kanarček. Lastnik ga
dobi nazaj v Kolizeju, soba št. 83.

Narodna obramba.

II. občni zbor podružnice št. 1
društva »Bratstvo« v Ljubljani se je
vrnil snoči v gostilniških prostorih

»Pri Počivalniku«. Predsednik Pod-
krajšek je pozdravil navzoče ter
konstatiral sklepčnost. Poudarjal je,
da delovanje podružnice vsled pre-
kratke dobe ni moglo biti popolnoma
zadovoljivo, vendar je pa nstvarjem
zdrav temelj za uspešno delovanje.
Tajnik Vučnik je podal tajniško
poročilo, iz katerega je razvidno, da
je imelo društvo v preteklem letu 100
članov. Blagajnik Potočnik je po-
ročal, da je imela podružnica 201 K
dohodkov, od tega se je vplačalo cen-
trali 170 K. Stroškov je bilo 15 K 5 v,
torej preostanka 5 K 95 v. Planin-
šek je predlagal zahvalo odboru, ki
se je z odobravanjem sprejela. Pri vo-
litvi odbora je predlagal predsednik
centrale, notar dr. Hudovernik,
naj se voli stari odbor. Nato so bili
per acclamationem izvoljeni: za pred-
sednika Fran Podkrajšek, revident
južne železnice v p., v odbor pa:
Fran Maselj, c. in kr. stotnik v p.,
Drago Vučnik, pristav južne želez-
nice, Andrej Kneisl, revident juž-
ne železnice, Fran Potočnik, revident
južne železnice, in Miha Verovšek,
magistratni uradnik. Kot
odposlanca za glavno skupščino sta
bila izvoljena: Potočnik in Vuč-
nik. Pri slučajnostih sta predsednik
centrale, notar dr. Hudovernik,
in tajnik, Pustoslavšek poro-
čala o delovanju centrale. Ko je še
Planinšek predlagal, naj podruž-
nica na svojo pest prireja veselice in
druge priredbe, je predsednik zaklju-
čil občni zbor. — Apilirati pa mora-
mo na prebivalce šentpeterskega
okraja, naj v obilnem številu pristo-
pajo k tej podružnici in se tudi redno
udeležujejo občnih zborov in drugih
priredb.

Družbi sv. Cirila in Metoda je iz-
ročila ga. Ana Podkrajškova
4 K 63 vin., nabrane v plesni šoli
I. drž. gimnazije.

Podružnica družbe sv. Cirila in
Metoda v Celovcu zna ceniti koristno
delovanje Ciril-Metodove družbe za
Slovenca sploh, posebno pa za Sloven-
ce na Koroškem. Poslala jej je letos
že 94 K. Družba rada prejema denar
s Koroškega, piše neki list, ki pravi,
da skrbi za Koroške Slovence, dostav-
il naj bi še, če je pravičen, da druž-
ba tudi veliko da za prosveto Sloven-
cem v ogroženih koroških pokraj-
nah. Dobrim dobrotnikom: srčna
hvala!

Društvena naznanila.

Pisateljsko podporno društvo v
Ljubljani obhaja letos 25letnico svo-
jega obstoja in je ob tej priliki izdalo
knjižico, ki jo je prav natančno se-
stavil društveni podpredsednik gosp.
Anton Trstenjak. V knjižici, ki
stane eno krono, beremo, kaj je dru-
štvo namerjalo, storilo in doseglo v
četrtstoletni dobi na polju dobrodel-
stva, književnosti, kulture, napred-
ka in narodnega prebujenja in kako
je sploh izvrševalo svoje narodne
dolžnosti. Inicijativo za ustanovitev
pisateljskega društva je dal že leta
1872. Davorin Trstenjak in res se je
še isto leto ustanovilo »Društvo slo-
venskih pisateljev«, ki pa je kmalu
nato prenehalo. Osnovale se je še le
čez 13 let »Pisateljsko podporno
društvo« z glavnim namenom, da
podpira slovenske pisatelje in njih
obitelji z denarno pomočjo ter s tem
pospešuje slovensko literarno delav-
nost. Prvi predsednik društva je bil
dr. Josip Vošnjak, ki je opravljal ta
posel 10 let, ko se je pa leta 1895
preselil iz Ljubljane, stopil je na nje-
govo mesto prof. Rajko Perušek, ki
še danes vodi društvo. — Društvo je
vedno po svojih močeh podpiralo
slovenske pisatelje in njih rodbine.
Premoženja ima zdaj nad 19.500 K.
Prvi čas svojega obstanka je prire-
jalo društvo literarno-zabavne shode,
kjer so člani čitali svoje spise, ki so
se potem priobčevali v časopisih ali
v posebnih knjigah. Ti shodi so se le-
po razvijali do leta 1889, potem pa je
delovanje društva v tem oziru pone-
havalo, ker so druga društva keker
»Glasbena Matica«, »Sava«, »Sokol«
itd. prirejala zabavne večere, ki so
imeli večjo privlačno moč od ome-
njenih literarno zabavnih shodov.
Društvo je priredilo mnogo narodnih
slavnosti širom slovenske domovine.
Prirejalo je slavnosti v spomin in
čast pesnikom in pisateljem in prv-
boriteljem ter netilo s tem narodni
ponos in zavest v najširših slojih.
Priredil se je slavnostni večer v spo-
min pisatelju Josipu Jurčiču 1886,
isto leto je praznovalo društvo do-
stojno tristoletni spomin Trubarjeve
smrti ter odkrilo spominsko ploščo
pesniku, učenjaku in pisatelju dr. J.
Zupanu; leta 1887 je bila odkrita
spominska plošča pesniku dr. Lovru
Tomannu, leta 1888 je bil banket na
čast društvenemu častnemu članu
vladiki Juraju Strossmayerju; isto
leto je vzdalo društvo spominsko
ploščo pesniku in skladatelju Miro-
slavu Vilharju, leta 1889 pa postavilo
s pomočjo dežele kranjske in mest-
ne občine ljubljanske spomenik Va-
lentinu Vodniku, začetniku pesniške
književnosti slovenske. Društvo je
skrbelo, da se je Erjavcu postavil v

Gorici nagrobni spomenik, v Ljubljani pa da se mu je videla spominska plošča. Leta 1890 je priredilo društvo spominski večer Davorinu Trstenjaku ter odkrilo spominsko ploščo tržaškemu škofu-pisatelju Matvežu Ravnikarju. Leta 1891 je odkrilo spominsko ploščo Janezu Bleiweislu, priredilo 1. 1893 Gestrinov spominski večer, 1895 pa Vošnjakov večer. Leta 1896 se je odkrila spominska plošča slikarjema bratoma Janezu in Jurju Šubicu, leta 1897 pa je društvo v družbi s »Slov. Matice« oskrbelo prenos Kopitarjevih kosti z Dunaja v Ljubljano. Leta 1904 je priredilo društvo dr. Josipa Vošnjaka častni večer ob tega 70letnici, leta 1905 pa se je odkril v Ljubljani veličastni Prešernov spomenik, katero misel je prvo sprožilo Pis. podp. društvo in tudi prvo jelo nabirati prispevke zanj. Vrh tega je postavilo društvo umrlim zaslužnim pisateljem nagrobni spomenik na ljubljanskem pokopališču Sv. Krištofa. V društveni grobnici počivajo za ves slovenski narod zaslužni možje (Bož. Raič, Levstik, Anton Raič, Iv. Železnikar, Gestrin Fr., Sim. Rutar, Iv. N. Resman, Andrejčkov Jože Podmilšak). Poleg tega se je društvo udeležilo raznih narodnih slavnosti kakor Wolfve v Idriji (1887), Einspielerjeve v Srečah (1887), Levstikove v Vel. Laščah (1889), Blaža Potočnika v Št. Vidu nad Ljubljano (1891), Vodnikove na Koprivniku (1893), Cigaletove na Črnem vrhu pri Idriji (1894), Trstenjaka Davorina v Kraljevcih (1896), Koseskega v Sp. Kosezah (1898). — Ker je namen društva vzvišen, da namreč podpira slovenske pisatelje, v kateri namen tudi je spisana ta knjižica, zato želimo, da bi občinstvo seglo po tej brošuri, iz katere je razvidno marsikomu še neznanu društveno delovanje, upamo pa tudi, da se število društvenih članov in podpornikov zviša in pomnoži.

Zveza jugoslovanskih železničarjev. Ustanovni občni zbor ljubljanske podružnice »Zveze jugoslovanskih železničarjev« bo dne 19. t. m. ob pol 5. popoldne v steklenem salonu pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti.

Litijska podružnica »Slovenskega planinskega društva« ima svoj redni letni občni zbor prihodnjo soboto, dne 18. marca 1911 ob 8. zvečer v gostilni gospe Alojzije Haslinger.

Iz Novega mesta. Belokranjska železnica se je tukaj na pustni torek zvečer srečno otvorila. Vse, kar se zanima za gospodarski napredek Dolenjske in Bele Krajine, tako celega naroda kakor njegovih posameznikov, je prihitelo pod raznimi krinkami in tudi brez njih v Narodni dom, kjer je trajalo veselo rajanje »sve do dana beloga«. Nova progja dela zgraditeljem, mojstrom g. inženirjem Klodiču pl. vit. Sabladokemu, Kavčiču, Bloudku i. dr. vso čast. Prvi vlak z originalnim svojim strojem je pripeljal k nam visoke dostojanstvenike, ministra, ki je nam Dolenjem, zlasti pa Narodni čitalnici zelo naklonjen in ima za otvoritev velike zasluge, admirala, ki je stal ministru zvesto ob strani, in sijajno spremstvo. Naši župani so bili močje na svojih mestih, zato so dobili odlikovanja, za katera jih je marsikdo zavidal. Tudi njihovi govorniki talenti so se splošno občudovali, saj so znali tako gniljivo združiti lepo s koristnim in narobe. Na vseh postajah od Metlike pa do Novega mesta je pričakovala vlak ogromna množica naroda. Na novomeškem kolodvoru je nastopilo tudi domače pevsko društvo »Sraka«, kojega geslo je: »Iz grla za grlo!« Pozdravilo je dostojanstvenike s posebno umetniško dovršeno kompozicijo; tudi besedilo je bilo popolnoma v duhu našega časa in naših razmer. Čast, komur čast! Na posameznih postajah smo videli toli pester slike iz naše dolenjske strani, da se nismo mogli načuditi bogastvu in lepoti, ljubeznosti in pristrčnosti vseh slojev našega vrliga naroda in ljudstva. Tudi tuji gostje so bili zadovoljni z lepim večerom. Izmed officialnih osebnosti omenjamo g. okr. glavarja z uradnimstvom, g. nadzornika Opitza s celim trasijskim oddelkom, ki ni mogel verjeti, da se železnica lahko tako hitro zgradi in otvori. Tudi gospodje iz komisije za politični obhod proge so si prišli pogledat novo progjo, katero so že prej tolikokrat pregledali, da niso našli nič več novega. Na postajah so pogostile občinstvo vrle Dolenjke in Belokranjce v narodnih nošah. Zlasti živahne in brhke so bile Metličanke: gospe Dovjak, Kuder, Rožman in Zidar, v Uršnih Selih gospe Bloudek, Skalicky, Vojska in gospe Segulova, v Kandiji v restavraciji pa gospe Hrašovec, Rohman in gospe Preatoni. V restavracijski dvorani novomeškega kolodvora se je pred prihodom vlaka in po prihodu celo noč plesalo prav animirano ob zvokih vojaške godbe 47. polka v Gorici. Vide-li smo na plesišču krasne Črnogorke, Dalmatince, Belokranjce, švigali so po dvorani razni hudički in hudiči, čarovnice, dimnikarice, deteljice, domini in dirndli itd. Tudi repor-

terji, železniški nalutbeni, agenti, potniki in policaji, — zlasti stramm je bil eden izmed novomeških policajev, ki se je naučil prav lepo pozdravljati, — kakor se spodobi na takem kraju in v tem času. Opolnoči je nastopila damska kapela. Kapelnica je občinstvo s svojo zunanostjo in svojo umetnostjo naravnost očarala. Četvorko je plesalo pod spretnim vodstvom g. Kende nad 40 parov. Bilo je veselo! Kdor ne verjame naj pride prihodnje leto pogledat! Vaš poročevalec se je odpeljal z zadnjim nočnim vlakom v Metliko, kjer pa tudi ni našel sicer prav nič zaželenega počitka. Kdo bi počival na pustni torek, ko je vendar v celem letu toliko pepelnih dni, da je joj! Vsem onim pa, ki so pomagali in faktično tudi pripomogli, da je maskarada tako sijajno uspela, izražamo na tem mestu svoje najiskrenejše zahvale.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Jutri, v četrtek se poje zadnjič v abonementu ljubezniva francoska opereta »Mamzelle Nitouche« (za par) z gđ. Thalerjevo, go. Bukšekovo, g. Iličcem in g. Povhačom v glavnih vlogah. Operni koncert v II. dejanju z gđ. Nadasovo, gđ. Peršlovo, gđ. Šmidovo in g. Peršlom. — V soboto prvič Leharjeva najpopularnejša opereta »Vesela vdova« z gđ. Hadrbolčevno, gđ. Thalerjevo, g. Bohuslavom in g. Iličcem v glavnih vlogah. Nova oprema. — V nedeljo popoldne operetna predstava za mladino; zvečer prvič izvirna Farsa Šarivari s petjem in godbo. V tej aktualni farski nastopijo igralci v svojih najboljših vlogah klasičnega, modernega in ljudskonarodnega značaja.

Slovensko gledališče. Ne vemo prav natanko, kako bi naj imenovali sedanjí položaj slovenskega gledališča. Ravnateljstvo skuša, poskuša vse načine, ki bi mogli zakriti vso maizerijo operne krize; zdi se nam, da se je snoči odprl zadnji register, ki še kolikortoliko prijetno doni. Če že nimajo člani opere v operi sami nikakega dela, naj vsaj izpopolnijo malo te velike praznote s tem, da nastopijo z raznimi točkami, da nam dajo nekaj koncert. Pravzaprav ni to slaba ideja in ravnateljstvu gre v tem oziru, v proizvajanju idej, vsa čast. Ta takozvani koncert je obsegal štiri točke. G. Peršl nam je zapel arijo Reneja iz Verdijeve opere »Ples v maskah«. Arija sama na sebi se odlikuje po oni mirni občutnosti, ki je lastna vsem Verdijevim delom. Glasovno se prilaga tenorskemu baritonu. G. Peršl nam je čimdalje bolj všeč in gotovo bode dosegel z lepim in jasnim materijalom še velike uspehe. V dobro prednašanju bi bilo, če bi ono nalahno stokanje za soglasniki n, m, k, d, odpadlo, ker prvič ni estetično, drugič pa je nenaravno. Arija Dalille iz opere »Samson in Dalila« je našemu občinstvu že znana, a je kljub temu fascinujoče vplivala po krasnem prednašanju g. M. Peršlove. Samo en večer v celi sezoni smo imeli priliko slišati to izborno domačo moč in čudimo se ravnateljstvu, kako to, da ji ne da prilike večkrat se pokazati?! Mascagni je bil zastopan po romanci iz opere »Cavalleria rusticana«, ki jo je pela gđ. M. Nadasova. Že njena graciozna in elegantna prikazna učinkuje, kar najboljšje, a ko zaslišimo bajne glasove, ki jih izrablja liki vila svojemu krasnemu organu, nam prikipi navdušenje do vrhunce. V tej romanci pokaže lahko pevec kaj zna, a g. Nadasova je sijajno dokazala, da je daleč preko znana, ker ona jo razume in občuti, poje jo iz vse duše, zato tudi najde njen odmev pot do duše. Gđ. Šmidova se je pokazala kot dobro izšolano pevko - koloraturko v kovatini iz »Brivca Seviljskega«. Zdi se, kakor da bi imela nabrane vse glasove na najmočnejši vrvi, s katere jih spušča z veliko spretnostjo in lahkoto, srdaj hitreje, kot smeh, za tem polahko in jasno, nato z vso hitrostjo, kot krasen trilek. Aplavz je povsem zaslužila. Vse te točke je spremljal na klavirju g. Reiner, izpod čigar prstov lete sami biseri, on je v resnici izborni pianist. — O opereti »Mamzelle Nitouche« se ne izplača podrobneje govoriti. Glasbene cene nima nobene, dejanje samo pa je uprav neslano in neumno, zato se je priljubila našemu občinstvu. Naslovno vlogo je igrala gđ. Thalerjeva, ki je pokazala, koliko more napredovati oni, ki ima v resnici veselje do poklica. Imeli smo priliko videti v tej vlogi Grosovo, go. I. Polakova in njo, a z veseljem konstatujemo, da nam je gđ. Thalerjeva najbolj dopadla. G. Povhe si je Celestina zamislil prav dobro in je zelo ngajal z nepriljudno komiko in z dobrimi »vici«. Major g. Bukšek se je gibal v okvirju največje dostojnosti, vojaških neslanosti sicer ni povsem manjkalo; običajni majorjev kuplet o treh ljubicah je izostal, za kar se zahvaljujemo. Ostali zaslužijo priznanje, da bi jih navajali po imenu se v resnici ne izplača, ker nima-jo oni prav nič od tega, če čitajo sa-

mo svoja imena v listu. »Spasitelj« o modernih ženstvih hlačah naj enkrat za vselej izostanejo, ker stvar je sila dolgočasna in kaže precej na razne okuse.

Dramatično društvo v Ljubljani ima svojo izredno odborovo sejo, pomnoženo s člani intendance slov. deželne gledališča v četrtek, 16. t. m. ob 5. uri 30 m. zvečer v prostorih »Narodne Čitalnice« v »Narodnem domu«. Ker so na dnevnem redu važne zadeve se prosijo gg. odborniki in člani intendance, da se blagovolijo udeležiti polnočestevilno. — Odbor.

Pevski zbor »Glasbene Matice« priredi dne 25. in 26. t. m. izlet na Reko in v Opatijo, kjer nastopi v velikem koncertu v hotelu Quarnero. Južna železnica je dovolila izletnikom poseben vlak, ki odhaja iz Ljubljane v soboto 25. t. m. ob polu 7. zjutraj, pride na Reko ob polu 11. dopoldne. Iz Reke je povratek 26. t. m. ob polu 8. zvečer, prihod v Ljubljano ob polu 12. uri. Cena vožnin listkom znaša v III. razredu nekaj nad 5 kron, v II. razredu krog 8 K — za tja in nazaj. Uporaba posebnega vlaka je dovoljena tudi nečlanom. Priglasje vsprejema odbor pevskega zbora. Udeležniki se lahko priglasijo tudi v trafiki gđne Dolenčeve v Prešernovi ulici nasproti pošti, kjer je tudi vplačati vožnino. Udeležniki naj zajedno navedejo, ako reflektirajo, da jim odbor preskrbi prenočišča in obede, ker v nasprotnem slučaju odbor glede prenočišč in obedov ne prevzame nobene odgovornosti. Odbor si je že zagajal, kakih 300 prenočišč v prvih hotelih na Reki.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Kongres jugoslovanskih zdravnikov za operativno medicino.** Po dogovoru hrvatskih, srbskih, bolgarskih in slovenskih strokovnjakov se vrši meseca septembra t. l. v Belgradu I. jugoslovanski kongres za operativno medicino, na katerem se imajo sestati zastopniki vseh strok operativne medicine (kirurgije, ginekologije, okulistike, oftalmije, laringo-rinologije itd.). Podrobni program in čas kongresa se objavi naknadno. Vsi jugoslovanski zdravniški strokovnjaki so prošeni, da se tega kongresa aktivno udeležijo. Predavanja je treba prijaviti najkasneje do konca meseca maja t. l. podpisane, ki daje tudi vse potrebne informacije. Vsak predavatelj lahko rabi svoj materni slovanski jezik. V Belgradu začelom meseca marca 1911. Predsednik izvrševalnega odbora dr. V. Subotić, Belgrad, Simina ulica 31.

— **Glavno skupščino »Matice Hrvatske«** sklicuje predsednik vseučiliški profesor dr. Oton Kučera na dan 25. t. m. Skupščina se bo vršila ob 10. dopoldne v dvorani čeželnega glasbenega zavoda.

— **Gospa Stessljeva — defraudantinja?** O gospe Stessljevi, ženi branitelja Port Arturja, generala Stesslje, se je svoječasno mnogo pisalo. Te dni je izdalo dobrodelno portarturško društvo v Petrogradu svoje letno poročilo. V tem poročilu se nahaja tudi kopija ovadbe, ki jo je poslalo društvo državnemu pravdnstvu proti gospe Stessljevi, češ, da je ona svoječasno za društvo nabrala v Port Arturju 17.000 rubljev, a jih še dosedaj ni izročila društvu. Državno pravdnstvo je na to ovadbo pač uvedlo kazensko preiskavo, a jo je pod pritiskom visoko stoječih oseb ustavilo.

— **Pravnučinja maloruskega pesnika Ševčenka.** Jelena Ševčenko se nahaja v otroški bolnici v Petrogradu. Bolna je na jetiki. Deklica je brez sredstev, ker ji je nedavno umrl njen krušni oče, državni svetnik Baranovskij. Sedaj so izvedeli zanjo čestilci pesnika Tarasa Ševčenka ter sklenili, da jo bodo prevzeli v svojo oskrbo.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Opečen novorojenček. Marija Vrhunc, izprašana babica na Glincah, je položila novorojeno dete Alojzije Jereb na razgret štedilnik, kjer je dobil otrok hude opekline na hrbtu. Izgovarja se, da ga ni imela kam položiti, in da ga je pustila tam le toliko časa, da je natočila vodo. Dalje trdi, da ni vedela, če je štedilnik vroč, posebno, ker je bilo v sobi baje mraz kot v besnici. Da se ta protislovja kolikor možno razjasne, je sodnik obravnavo preložil, da bo poklical tudi otrokovo mater, ki je sedaj baje z otrokom v bolnici.

Ker »Čuki« ne puste »aufati« so napadli na povratku od sestanka klerikalnega izobraževalnega društva v Mostah fanta M. Babnika in njegovega tovariša. Če mislijo, da je to le njih domena, jim jo radi prepustimo, vsekakor pa niso opravičeni zato koga napadati. Podrli so Babnika na

tla in ga tepli in urvali tako surovo, da se je fant, daš je odrasle, jokal. Ko se mu je posrečilo dvigniti se s tal, pograbil je nož in zamahnil s njim proti napadalcem, da bi se jih ubranil. Pri tem je ranil dvakrat fanta Antona Bokava. Na tozadevno ovadbo je sodišče napad konstatiralo, vendar pa obsodilo Babnika radi prekrščenja silobrana z zaporno kaznijo.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Nevarna tatca in sleparica. Franciška Lindič, 25 let stara, pristojna v Boštanj, brez stalnega bivališča je zelo delomrzna oseba, ter se preživlja s sleparstvom in tatvino. Dokazalo se ji je in to tudi sama priznava, da je minulo leto izvršila sedem tatvin od katerih imajo ljudje 470 K 80 v škodo ter opeharila 3 stranke za 22 K. V Ljubljani je izmaknila Urši Vider gotovine 300 K. Sicer trdi obdolženka, da ji je vzela le 95 K 34 v. Oškodovana pa potrdi, da je neposredno popreje imela še 300 K ter da je z obdolženko izginil tudi denar. Župniku Francetu Vidmarju v Mokronogu je pa rekla, da potrebuje 6 K kot predplačilo za nakup šivalnega stroja. Sodišče je obsodilo nevarno tatco na eno leto težke ječe, po prestani kazni pojde v prisilno delavnico.

Zvečer je brez luči vozil Tine Šum iz Krašnje proti Lukovici, in sicer po državni cesti. Orožniška patrulja je že iz daljave 20 korakov obdolženca klicala, da naj ustavi. S početka je Šum res jel voz ustavljati, ko je pa orožnika spoznal, začel je znova konja poditi. Orožnik je prijel za voz in ga hotel ustaviti, a je padel na tla in se nekaj poškodoval. Se-le, ko mu je rekel orožnik, da ga pozna in da mu ne bo mogel uiti, je nehal konja poditi. Obdolženec pravi, da je res to, česar se ga toži, zagovarja se pa s tem, da ni orožnikov poznal. A dognalo se je, da je bil orožnik komaj pol metra od njega oddaljen, ter da ga je moral po bleščečem orožju in čeladi spoznati. Sodišče ga je obsodilo na 6 tednov težke ječe.

Dobrota je sirota. Posestnik Anton Zajc je na poti proti Dolskemu za neko stvar Filipu Bohalju, delavcu iz Kleč, obljubil, da mu plača v Klečah liter vina. Ko sta dospela tja, ni hotel Bohal nič slišati o tem. Začel se je med njima prepir, in ko sta bila že oba dobre volje, pretep. — Zajc je udaril Bohala s četrtno po glavi, ne da bi ga bil opasno poškodoval. Nato sta se vrgla na tla in drug drugega dušila, dokler ju ni gostilničarka ločila. Bohal je odkod prinesel sekuro in z njo udaril Zajca na desno sence in desni komolec. Poškodba, ki mu jo je prizadejal je bila težka. Obdolženec pravi, da je bil tako zmešan, da ne ve, kaj je delal, da je že mogoče, da ga je on s sekuro udaril. Sodišče mu je prisodilo 2 meseca ječe.

V špekhamro ni maral iti. Jakob Jerin iz Velike vasi, hlapec brez stalnega bivališča, je bil v nedeljo, dne 19. februarja t. l. precej pijan, vendar ne tako, da ne bi vedel, kaj dela. Razgrajal je po Zvezdi v Ljubljani, vsled česar ga je hotel stražnik spraviti izlepa domov. A Jerin je ponovno povedal stražniku napačne naslove in ker je še vedno razgrajal, ga je aretirat. To je pa Jerino pogrelo; opazil ga je s svojo suknjo po obrazu, nakar mu je stražnik ovil vrvice okrog roke. Med ruvanjem sta padla v kup snega. Ko je stražnik vstajal, zapletla se mu je sablja med noge. Tedaj ga je pa obdolženec zagrabil za vrat, ga potisnil znak na tla, rekoč: »Čakaj, hudič, zdaj ti bom pa pokazal, zdaj te imam pa jaz!« — Končno sta dva možka rešila stražnika iz opasnega položaja. Obdolženec se zagovarja, da je bil tako pijan, da se na ničesar ne ve spominjati. A ta zagovor ga ni rešil kazni; obsojen je bil na 2 meseca težke ječe.

Razne stvari.

Professor iz Ljubljane. Po Sre-mu je hodil po ondutih zavodih nek človek, ki se je izdajal za profesorja Martineka iz Ljubljane in je imel baje nalogo od šolskega sveta študirati ondote šolske razmere in napraviti. To priliko je seveda profesor iz Ljubljane porabil tudi za to, da je svoje »kolege« pošteno napumpal pod raznimi pretvezami potem pa izginil preko Zemuna na Srbsko in od tam baje na Turško.

Samomor zaradi hlačnega krila. Stotnik Rossi, veteran iz sedemdesetih let, ki se je bil udeležil tudi zavzetja Rima, se je večerj v Rimu obstretil zaradi gizdavosti svojih dveh hčera. Hčerki sta rabile strašno mnogo denarja za svoje obleke in sta si naročili ravno hlačna krila, ki jih stari stotnik ni mogel plačati.

Pretepavanje otrok. Na Dunaju je skočila 13letna Ana Casati, čolarnica mežanske šole in hčerka nekoga trgovskega sluga iz četrtega

nadstropja na cesto, kjer je obiezala mrtva. Starši so izjavili, da je dekle to storilo iz strahu pred kaznijo. Poročevalec pa so dognale, da so starši dekle strahovito pretepavali.

Nevhita na Bodenskem jezeru. Kakor se poroča iz Bregence, je uvažal na Bodenskem jezeru v ponedeljek hud vihar. Mašinista Jehleja bavarske ladje »Princ Ruprecht« je vihar presenetil ravno ko je ribaril s čolnom na jezeru. Jehle je utonil. Vžaraj so prinesli valovi v Bregence še neki drug ribiški čoln.

Ljubezenska drama. V nekem hotelu v 11. okraju na Dunaju so vdrli v sobo, kjer se je bil zaklenil neki par. Našli so oba obostrejena v sence v zadnjih vzdihljajih. Njih imen ni bilo mogoče ugotoviti, ker sta se bila priglasila z napačnim imenom, sluti se pa, da nista bila poročena. Najbrže gre za dramo zakonske nezvestobe, ker sta imela oba poročne prstane.

Se več kakor hlačno krilo. Veliko senzacijsko vznjuba vest, da hočejo hlačno krilo spopolniti z ozkim jopičem, ki je na štirih krajih odprt in katerega bodo nosile dame k širokim hlačam. Izrečno se poudarja, da bo nova moda odgovarjala vsem zahtevam higiene in tudi estetike, ker bo okrašena z raznimi trakovi.

Dve deklici zgoreli pri plesu. V Radomu na Ruskem Poljskem se je užgala pri plesu obleka dveh hčera posestnika Lipinskega. Svetilka se je namreč utrgala, padla na tla ter eksplodirala. Obe deklici ste se jako nevarno opekli ter kmalu na to umrli. Mati se je iz obupa obesila.

Grozovita posirovelost. Iz Lova poročajo o neverjetnem narnostnem zločinu, ki so ga izvršili vojaki na neki sedemnajstletni služkinji. Topničar Rost je zabil deklico v gostino ter ji dal toliko piti, da je bila pijana. Potem jo je peljal v vojašnico, kjer jo je posilil in potem skril pod streho. Dva dni je bila deklica pod streho skrita in med tem časom jo je zlorabljalo še 20 drugih vojakov. Potem pa so vrgli vojaki svojo popolnoma onemoglo žrtev čez plot, kjer so jo našli mimoidoči in jo odvali v bolnišnico. Stvar se je nazvala tudi vojaškemu poveljstvu, ki je uvedlo strogo preiskavo. Topničarja Rosta in več drugih vojakov so že zaprli.

Od Vezuva. 20 tujcev je bilo ravno na poti na Vezuv, ko se je pred njih očmi utrgal kos notranjega Vezuvovega stočja v širokosti kakih 300 metrov in v višini kakih 80 m. Z močnim bobnenjem se je zvrnil ta del stočja v Vezuvov krater. Za hip se je prenehalo kaditi iz žrela, potem pa se je dvignil gost dim, pomešan s prahom in pepelom nad Vezuvovo glavo. Močno bobnenje je naznanilo potres in trenutek pozneje se je zazibal ves kolos. V hiši vodnikov pod kratrom so se prikazale široke razpoke in železnica na Vezuv je morala ustaviti promet, ker je ponekod hudo poškodovana. Krater se vidi mnogo nižji in zdi se, kakor da bi se raztezala na vrhu Vezuva široka planota.

Eksplodizija smodnika. Kakor se poroča iz New Yorka je zletelo v Pleasant Prairie (Wisconsin) v zrak več skladišč neke tovarne za smodnik. Razletelo se je 180 ton smodnika in podobnih snovi. Vsa tovarna in več sto poslopij v mestu je razrušenih. Hiše na 10 milj razdalje so poškodovane, čutili pa so eksplozijo tudi 100 milj daleč, kar je povzročilo v gledališčih v Čikagi in v drugih mestih velik strah. Ubit je bil samo eden, ranjenih pa je 350 oseb. Tovar na ima pol milijona dolarjev škode, vsa škoda pa se ceni na poldrugi milijon dolarjev.

Proces proti Camoristom. V Viterbu se je začel pred tamošnjo poroto proces proti 43 članom Camorre, Proces se nanaša na umor, ki so ga obtoženci izvršili leta 1906. 6. junija 1906 zjutraj namreč so našli na obrežju Torre del Graeco pri Neapolju nekega Cuoccola, istočasno pa so zločinci napadli in oropali tudi njegovo ženo v njeni hiši. Izkazalo se je, da so izvršili to dejanje iz maščevnosti camorristi, od katerih je bil eden vsled ovadbe Cuoccola obsojen in izgnan. Ta se piše Arena. Drugi, neki Rapi, pa je bil vedno v nevarnosti, da ga Cuoccola ovadi. Rapi je tudi izvršil oba umora v družbi bratov Alfano in nekega Ibella. Sodna obravnava bo trajala najbrže pet mesecev.

Harem na državne stroške. Čudne razmere so odkrili pri reviziji postajališča Taškent. Postajenačelnik si je na državne stroške uredil cel harem, v katerem je imel 20 mladih deklic, ki so bile nastavljene kot telegrafistkinje, služkinje in uradnice. Dobivale so državne plače, delati pa jim ni bilo treba ničesar ker so bile tu le, da so bile na razpolago postajenačelniku. Postajenačelnik in uradniki pa so kradli kakor srake. Od plena si je pridržal postajenačelnik vedno samo manufakturno blago, posebno perilo in damske obleke, ki jih je rabil potem za svoje punce. Pri reviziji so dognali, da je uporabljal moderni postajenačelnik čkal-nico I. razreda za razne svedanosti,

ki jih je dajal s svojim haremom. Uradniki so živeli naravnost kraljevske, in so porabili vse dohodke edinole za seba.

Za asanacijo „Glavne posojilnice“.

Danes dopoldne je bilo pri dežel-nemu glavarju dolgo posvetovanje o asanaciji „Glavne posojilnice“. Ude-ležila sta se ga dva člana dež. odbo-ra: pl. Šuklje in dr. Lampe, ob obič-nem svetnik Laschan in knjigovodja Trdina, vladni zastopnik svetnik Kremenshek, kot zastopnik odvetniške zbornice dr. Majaron, zastopnik trg. in obrtne zbornice Kregar, ravnatelj „Zadružne zveze“ Rašica in dva za-stopnika likvidacijskega odbora. Ob-širno so se razgovarjali v stanju „Glavne posojilnice“ in o potrebi po-možne akcije. Poudarjali so tudi po-trebo konsorcija denarnih zavodov, ki naj bi prevzel asanacijo. Vsi so bi-li mnenja, da je potrebno in v intere-su ljubljanskega denarnega trga, da se konkurz čimprej konča, vendar pa da se hipoteke ne smejo prodajati za slepo ceno. Tudi naj se prepračijo paralelne eksekucije proti posameznim članom. O posvetovanju se izda ofi-cielen komunike. Upati je, da pri-de asanacija „Glavne posojilnice“ v ugoden tir.

Telefonska in brzajavna poročila.

Brat kralja Petra — poveljnik srbske konjenice.

Belgrad, 15. marca. Listi javlja-jo, da bo brat kralja Petra princ Ar-zen Karagorjević, sedaj polkovnik telesne straže carja Nikolaja, imeno-van za poveljnika srbske konjenice. Po informacijah na kompetentnem mestu se pač razpravlja o tem vpraš-anju, vendar pa stvar še ni defini-tivno rešena.

Srbo - hrvaški dijaški kongres.

Begrad, 15. marca. Dijaki tu-kajšnjega vseučilišča so priredili se-stanek, na katerem so razpravljali o prireditvi srbo - hrvaškega dijaškega kongresa. Sestanku je prisostvoval predsednik hrvaškega akad. društva „Zvonimir“ na Dunaju Milan Buj. Sklenilo se je, da se priprave za pri-reditev imenovanega kongresa po-veži belgradskemu akademskemu društvu „Pobratimstvo“, ki se ima v to svrhu reorganizirati.

Bolgarski in macedonski vstasi.

Sofija, 15. marca. Več zapovedni-kov bolgarskih in macedonskih vsta-sev, ki so se dosedaj ljuto preganjali, je imelo v zadnjih dneh posvetova-nja, ki so se tikala skupnega nastopa čet. Dosegli so baje popoln sporaz-um. O akcijah vstajskih čet v naj-bližnji prihodnosti baje ni bilo govora, vendar se vidi, da bodo bolgarski vstasi z Albanci skupno nastopali.

Bolgarsko planinsko društvo.

Sofija, 15. marca. Tu je imelo zborovanje bolgarsko planinsko društvo, za čegar predsednika je bil izvo-ljen dr. Kozarov. Na zborovanju se je razpravljalo med drugim o zvezi slovenskih planinskih društev ter sklenilo, da bodo Bolgari v prvi vrsti stopili v čim najožje prijateljske stike z jugoslovanskimi planinskimi društvi.

Nezakonski sin kralja Milana — sle-parija.

Sofija, 15. marca. Tu se je potik-al po šantanih človek z leseno nogo, ki se je izdajal za nezakonskega sina pokojnega srbskega kralja Milana — Hristića. Pod tem imenom se je že preje izdajal v Pešti in Novem Sadu. Sedaj se je dognalo, da ta človek ni Milan Hristić, pravi sin kralja Milana, marveč Milenko Rajčević, ki je bil na Francoskem obsojen radi tat-vine in od tam izgnan.

Določitev grškega pismenega jezika.

Atene, 15. marca. V zbornici je trajalo včeraj posvetovanje zaradi grškega pismenega jezika do 4. zju-traj. Na predlog ministrskega pred-sednika Venizelosa je sprejela zborni-ca dopolnilno določbo k osnovni usta-vi, v kateri proglašala za pismeni je-zik oziroma za ofi-cijalni jezik oni, v katerem so pisani zakoni in državne listine. Ob enem prepoveduje ta za-kon vsako izpremembo tega jezika. Nadaljnje določilo prepoveduje pre-vajanje svetega pisma v vulgarno-grški jezik brez avtorizacije ekumenskoga patriarha. Ta določba je vzbudila dolgotrajno odobravanje.

Rusija in Kitajsko.

Petrograd, 15. marca. Petrograd-ska brzajavna agencija poroča iz Pe-kinga: Tukajšnji ruski poslanik je dobil naročilo izročiti Vajvupuju no-to, ki poudarja, da vidi ruska vlada v odgovoru kitajske vlade, ki se bavi z omejitvijo ruske trgovine potom monopolov in z ustanovitvijo ruskih

konzulatov v okrajih Kibbe, dokan neprijaznosti kitajske vlade, ki hoče potvrditi smisel pogodbe in oropati rusko trgovino onih pravice, ki jih ima glasom te pogodbe. Ruska vlada za-hteva od kitajske vlade, da premiali posledice takega nastopa, ki vodi do prekinjenja prijateljskih odnosov med obema državama.

Angleško proti oboroževanju.

London, 15. marca. Poslaniška hiša je sprejela od vlade odobren amendent, v katerem obžaluje po-trebo nadaljnega oboroževanja in že-li, da se velesile dogovore, kako bi bilo mogoče ustaviti pretirano oboro-ževanje. Tekom debate je izjavil državni tajnik Grey med drugim tudi, da pozdravlja in srčno vrača izjavo avstrijskega zunanjega ministra gro-fa Aehrenthala, da sta angleška in avstrijska vlada pripravljene stopiti zopet v one prijateljske stike, kakor so vladali nekdanj.

Zedinjene države in Mehika.

Washington, 15. marca. Kakor vse kaže, bo demokratična hiša po-slancev pri prihodnjem zasedanju in-terpelirala vlado, zakaj je odredila tako drago mobilizacijo. Zdi se, da ima vlada odgovor že pripravljen in da bo poudarjala pred vsem, da je morala varovati neutraliteto. Se iz drugega stališča se da zagovarjati nastop Zedinjenih držav proti Mehi-ki, namreč ker je mogoče, da se Me-hika približa japonskemu cesarstvu in da dobi na ta način Japonsko zelo opasne privilegije. S tem v zvezi je tudi, da je v meksikanskih vodah na-vzoče ameriško ladje. Zatrjuje se, da odpluje ladje, čim se pre-skrbi s premogom.

Ker je brzajavna zveza z Duna-jem pretrgana, so izostale vse dunaj-ske brzajavke.

Izjava. *)

Podpisani Štefan Klavz, knjiž-ničar v Ljubljani, obžalujem s tem javno, da sem spisal in objavil v „Slovenskem Narodu“ z dne 30. de-cembra 1910 (Jutr. izdaja št. 477.) s psevdonimom: „Semen“ podlistek pod naslovom: „Ruška“, v katerem sem popisoval neke izmišljene do-godke med učitelico, nastavlje-no v kraju ob Kolpi, in g. župni-ikom na Plemenitašu. Glavni osebi v tem podlistku sem popisoval in ozna-čil tako, da je vsakdo, ki je bral ta podlistek in ki so mu količkaj znane krajevne razmere, moral opravičeno misliti, da meri ta podlistek na go-spodično Terezijo Ravhekar, ki je bila nastavljenka kot učiteljica ob Kolpi in pa na g. župnika I. Sabliča na Plemenitašu.

Obžalujem zlasti tudi, da sem mi-stificiral s tem uredništvu „Sloven-skega Naroda“, ki ni moglo slutiti, da popisujem lažnjive stvari, ki kruto žalijo na časti gđno. Terezijo Ravhekar.

Izjavljam, da nimam nobenega dokaza za to, da bi mogel vsaj ponu-diti dokaz resničnosti za obdolžitve v dotičnem podlistku.

Prosim s tem slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ in gđno. Tere-zijo Ravhekar odpuščanja za svoje nepremišljeno dejanje, ki se je zgo-dilo v mladostni prenačlenosti ter se iskreno zahvaljujem gđni. Tere-ziji Ravhekar, učit. v Valtu vasi, da velikodušno umakne po svojem za-stopniku odvetniku g. dr. Josipu C. Oblaku pred deželnim kot porotnim sodiščem dvignjeno zasebno obtožbo pod pogojem, da objavim to svojo iz-javo v ljubljanskih dnevnikih in pla-čam vse stroške. (966)

Ljubljana, 2. marca 1911.

Štefan Klavz.

* Za vsebino tega spisa je ured-ništvo odgovorno le toliko, kolikor to določa zakon.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Mesto venca na krsto prof. Jer-sinovičevemu očetu so darovali za podporno društvo „Radogojci“: Ivan Hribar, državni poslanec, 10 K, pro-fesorji II. državne gimnazije 30 K, prijatelji prof. Jeršinoviča 32 K. „Domovina“. Nabiralna pola gđ. Milke Hafner v Železnikih: Jos. Globočnik, Anton Globočnik po 20 kron; dr. Hierschl, Ivan Demšar, le-sotržec, Avg. Ant. Hafner po 10 K; I. Dermota, Jos. Košmelj, pos. Iv. Tušek, trg. Thaler, trg. Fr. Demšar po 5 K; naduč. M. Dolenc, trg. K. Dolenc, gostiln. I. Kralj, Pavla Jak-se po 2 K; Jos. Demšar, Češnjica 3 krona; Urban Trojar in Terez. Kralj 1 K. Razven že lani priobčeni do-brotnikov, so darovali v tekočem le-to na novo, oziroma obljubili podpi-rati sledeči: Gen. major Iv. Lavrič, Vysoke Myto, Luka Svetec, Litijski;

polit. in prosvetno društvo za Kva-kovo in Trnovo, notar Gruntar, Rib-nica, kmetaka posojilnica na Vrhnj-ki, ga. Čarman Neža, okrajna posojil-nica v Litijski po 20 K. Ga. Helena Šumova nam. venca ge. Jarčevi, dr. Švigelj, obravnava ca. O. Huber, Sol-nograd; Iv. Bonač za novoletnico, ga. ravn. dr. Požarjeva, dr. Oblak vsled poravnave po 10 K. — P. Ho-čvar, Trst 7 K; mest. pol. nadstraž-nik Azman 6 K; ga. Kadivčeva (let-no), Jos. Herrisch po 4 K; gđ. Gilly, ga. Seunig po 2 kroni mesečno; gđ. Varšekova, gđ. Glavač, mest. pol. nadstražn. Azman, Kavčič, Pečnik, Sink, dr. Babnik, avsk. Kraj, vsi me-sečno po 1 krono. — Gđ. Ribnikar, gđ. Planinc po 50 v mesečno, dr. Triller (mesečno), zaupniki šentpe-terskega in kolodvorskega okraja po 30 K. — Kegjski klub »vseh devet« 50 K; Ljublj. kreditna banka, mest. obč. ljubljanska I. obrok za 1911 po 500 K; volilo ge. Vilharjeve 888 K. Volilo gđ. Noll 89 K 48 v; Neime-novan 100 K; L. J. za anonimno vpo-slano vstopnico 3 K 20 v; g. Malčika Magdič za 1911 24 K; posl. Turk po-daril voz drv, Jakopič, zelje in repo, ga. Herrisch, mast, čevlje in obleko, I. Bončar 1 vrečo moke, dr. Jos. Sta-re 25 K. Dr. Dan. Majaron za 3 dija-ke celo hrano, Vera dr. Slajmerjeva za 1 dijaka.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. marca: Ivan Keil, sin to-varniškega vodje, 8 let, Marije Tere-zije cesta 11. — Marija Počivavšek, delavka v predilnici, 37 let, Pokopa-liška cesta 19. — Rudolf Ferjančič, posestnikov sin, 18 let, Radečkoga cesta 11. — Ivana Prossinagg, zaseb-nica, 74 let, Dunajska cesta 2.

Poslano.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravn. neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz prašek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 3. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 18

Svetujemo Vam, da ne zanemar-jate revmatičnih in protinskih bole-čin, bodinja v strani, bolečin v kri-žu in členkih. Poizkusni tucat Feller-jevega fluida z zn. „Elzin fluid“ stane samo 5 K. Učinkujoče sestavine ra-barbare, ki pospešujejo menjavanje snovi, torej izboljšujejo kri, obsega-jo bolečine tolažice, tek pospešujoče, krč blažilne rabarbarske kroglice z zn. „Elzine kroglice“. 6 škatlic fran-ko 4 K. Dobivajo se pri E. V. Feller-ju v Stuhici, Elzin trg št. 238 (Hrva-ško).

Priporočamo
865
novo trgovino
z
manufakturnim
blagom.
Jesih & Windischer
Ljubljana
Stari trg
št. 1
(prej bazar).

Specialiteta, odina slovenska ura za telovadce.
Dobi se samo pri trvdki
Ljubljana **H. Suttner** Ljubljana
Westni trg Sv. Petra cesta

Srečen vse žive dni,
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor živi
FLORIAN

Najboljši želodčni likér!
Sladki in grenki.
Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost " " 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.
Postavno varovano.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 15. marca 1911.

Matežbeni papirji.	Dunaj	Biogora
4% majeva renta	92-95	93-15
4-2% srebrna renta	96-95	97-15
4% avstr. krona renta	92-95	93-15
4% ogr.	91-70	91-90
4% kranjsko deželno posojilo	95-—	96-—
4% k. o. češke dež. banke	94-—	95-—
Srečke.		
Srečke iz 1. 1860	211-50	217-50
„ 1864	312-50	318-50
„ tiske	157-10	163-50
„ zemeljske 1. izdaje	296-50	302-50
„ 2.	287-50	293-50
„ ogrske hipotekne	252-—	258-—
„ dun. komunalne	529-—	539-—
„ avstr. kreditne	531-—	541-—
„ ljubljanske	88-0	91-50
„ avstr. rdeč. križa	77-75	83-75
„ ogr.	47-50	53-50
„ banjska	37-25	41-25
„ turške	254-80	257-80
Valute.		
Ljubljanske kreditne banke	466-—	472-—
Avstr. kreditnega zavoda	673-50	674-0
Dunajske bančne družbe	558-—	559-—
Južne železnice	112-10	113-10
Državne železnice	749-25	750-25
Alpine-Monten	801-25	812-25
Češke sladkorne družbe	279-—	280-25
Zivnostenske banke	282-—	283-—
Valute.		
Cekini	11-37	11-39
Marke	117-37	117-57
Franki	95-05	95-20
Lire	94-10	94-70
Rubliji	253-50	254-25

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 15. marca 1911.
Termin.

Pšenica za april 1911	za 50 kg	11-54
„ „ oktober 1911	za 50 kg	10-65
Rž za april 1911	za 50 kg	8-09
Rž za oktober 1911	za 50 kg	7-85
Koruzna za maj 1911	za 50 kg	5-69
Oves za april 1911	za 50 kg	8-64

Efektiv.
Mlačno.

Meteorološko poročilo.

Vitino rad merjen 300-2. Srednji zratič tlak 736-4 mm

marca	čas opazo-vanja	stanje baro-metra v mm	tempera-tura v C.	vetrov	Nebo
14.	2. pop.	724-8	6-1	sr. jzah.	dež
	9. zv.	724-1	1-1	sl. sever	sneg
15.	7. zj.	720-7	0-3	slab jug	„

Srednja večerajšnja temperatura 3-8°, norm. 3-4°. Padavina v 24 urah 42-3 mm

Stanislav Galč
učencem 1. razreda ljudske šole
po kratkem in mukopolnem trpljenju, danes 14. marca ob 3. uri popoldne v 7. letu svoje starosti mirno v Go-spodu zaspal. 985
Pogreb se vrši v četrtek, 16. marca ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, lirska ulica 21, na pokopališče pri Sv. Križu.
Poblatega pokojnika priporočamo v molitev in prižjen spomin.
V Ljubljani, 15. marca 1911.

Adalberta Tratnik
zasebnica
danes ob 1. uri zjutraj po kratki bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče v 70. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.
Zemeljski ostanki preblage po-kojnice se bodo blagoslovili v četrtek, dne 16. marca t. l. ob 5. uri popoldne v hiši žalosti, Bleiweisova cesta št. 20, se nato prepeljali na južni kolodvor in odtod v Šmartno pri Litijski.
Pogreb v Šmartnem se vrši v petek, dne 17. marca ob 10. uri dopoldne.
Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.
Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.
V Ljubljani, 15. marca 1911.
Žalujoči ostali.
I. kranjski pogreb. zavod Fr. Doberlet.

Samsko stanovanje

obstoječe iz dveh opremljenih sob s posebnim vhom 965
se odda s 1. aprilom v Wolfovi ulici 3, II. nadst.

Za maj in za takoj je oddati še nekaj

stanovanj

z eno sobo in kuhinjo na Poljanski cesti št. 60. 952

Sprejme se zanežljiv, trezen, oženjen

kočijaž

srednje starosti. Plača po dogovoru. Stanovanje in razsvetljava prosta.

Kje, pove upravnitvo „Slov. Naroda“.

Dve elegantno opremljeni

= sobi =

prilagodni tudi za pisarno, se oddasti takoj.

Eventualno brez opreme. Kna-flova ul. 5, parter desno. 956

Dva lokala

za prodajalno v najlepšem delu mesta se oddata takoj v najem.

Vprašati je: Šelenburgova ulica 6 II. nadstropje desno. 977

Kavarna „MERKUR“.

Danes zvečer

KONCERT

Spoštovanjem **M. V. Izlakar.** 986

VABILO

redni občni zbor

Posojilnice na Vranskem

ki se vrši

v nedeljo, dne 26. marca 1911 ob 3. popoldne v zadružni pi-sarni na Vranskem hiš. št. 82.

SPORED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za leto 1910.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Revizijsko poročilo „Zadružne zveze“.
5. Sprememba in razširjenje pravil.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar smo izbrali Fellerjeve kroglice z rabarbarom in znamko „Elzine kroglice“. Povemo Vam po izkušnji, poizkusite 6 škatlic poštno prosto samo 4 krono. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stuhici, Elzin trg št. 238 na Hrvaškem

Trgovski učenec

krepak, iz poštene rodbine
se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom
Kje, pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda.« 942

Dobro idočo gostilno

v bližini Ljubljane
se odda v najem takoj ali z majem t. l.
Reflektanti naj se pisмено obrnejo na:
»Gostilna« poste restante, VIš
pri Ljubljani. 925

Gospodična iščo

zelo dobro iščo 971
gostilno na račun
pod ugodnimi pogoji tudi v najem.
Naslov v upravništvu »Slov. Naroda.«

V enem najbolj prometnih mest Zgor.
Koroškega se pod dobrimi pogoji prav
ceno prodaja

kavarniška restavracija.

Več pove Peter Matellič, obl. konc.
posredovalna pisarna v Ljubljani, Ško-
fja ulica 10. Telefon 155. 922

EMSKA VODA
Preizkušeno zdravilo pri katarh,
kajhu, brisavci, zasledenju, se-
ledni kislini, influenci in nasledkih.
Dobiva se povsod po lekar-
nah, drogerijah in trgovinah
z rudniskimi vodami. 798

Žurške srečke

Ponudbe z navdibo številke srečke
in cene pod »Turki« na upravništvu
»Slov. Naroda.« 911

Prodajalna

z zalogo
se takoj odda oziroma prodaja.

Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda.« 954

Ugodna prilika!

Hiša
na eni najbolj prometnih
cest v Ljubljani z gostil-
niško koncesijo, s hlevom
z gostilniškim in vrtno za-
zelenjavo je na prodaj.
Hiša je pripravna tudi za
vsako drugo obrt. V hiši so prostorne
kleti. — Poizve se v Prečni ulici
št. 6, pri gosp. Arzolinu. 937

J. Zamljen

čevlarski mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvršuje vsa čevlarska dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
telovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlj. 245

26 letna, dobro vzgojena, izobražena

deklica

želi službe pri nadučitelju
na deželi, kjer bi opravljala vsa go-
spodinjska dela; je tudi nekoliko mu-
zikalična in dobra pevka; glavni pogoj
lepo ravnanje. Gré tudi k uradniku.
Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda.« 970

Lep velik prodajalniški 976

lokal

z vso opremo za špecerijsko, manu-
fakturno in galanterijsko blago, ker
se je trgovina že nad 30 let izvrševala,
se takoj odda.

Lokal leži ob deželni cesti, v večji
fari na najlepšem prostoru ter na-
sproti c. kr. sodnije. — Eventualno
se tudi prodaja iz hrastovega lesa
delana in še prav dobro ohranjena

prodajalniška oprava.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda.«

Hišni sluga.

Vešč in zaupljiv človek, ki
bi obenem opravljal službo
hišnika, se sprejme z dobro
plačo v trajno službo za v
Sarajevo (Bosna). — Bivši
vojaki in vrtjarstva malo
vešč z večletnimi svedoč-
bami imajo prednost. Za
vprašati v upravništvu Slo-
venskega Naroda. 934

ženitna ponudba!

Mlad mož, ki se želi
udeležiti indust. podjetja išče
nevesto s premoženjem, brez
ozira na leta, samo, da je
zdrava in blagega značaja.
Event. ponudbe pod šifro
»J. 100.000« na uprav. »Slov.
Naroda.« Stroga tajnost. 938

Mesarskega učenca

iz dobre hiše sprejme takoj
Jvan Krammar, mesar v Bejaku. 916

Takoj se sprejmeta

vajenka in šivilja

na Kongresnem trgu 6.

Trgovski sotrudenik bi rad prevzel

dobro idočo trgovino
v kakem prometnem kraju, najraje pri
železnici. — Ponudbe z natančnim po-
pisom na upravništvu »Slov. Naroda«
pod »Zmožen št. 20«. 947

Iščem družabnika

za razširjenje že dobro vpeljane
galanterijske trgovine na debelo.

Potrebni kapital K 20.000.
Ponudbe pod »A. K. B.«, pošto
ležeče, Ljubljana. 950

Popolnoma novo 990

damsko kolo

samo enkrat rabljeno, se ceno prodaja.
Kje, pove upravništvo »Sl. Naroda.«

Iščem službo

trafikanthinje

v Ljubljani ali na deželi.
Ponudbe pod »trafika« na uprav-
ništvo »Slov. Naroda.« 851

Mlad zgovoren mož, slovenščine in
nemščine zmožen, bi prevzel kako

agenturo

oz. zastopstvo proti stalni plači in pro-
viziji. Dopisi pod »Agentur 100«,
Ljubljana, poste restante. 849

Ključavničarski pomočnik

samostojen delavec se sprejme.
Ravnotam se prodaja dvovprežni

nov voz

z ostruženimi osmi. — Voz nosi do
3500 kg, pripraven posebno za trgovca.
Iv. Pust, ključavničarski mojster
Poljanska cesta 26. 869

Pozor! Laška kuhinja Pozor!

Edina v Ljubljani

hotel Malič, nasproti glavne pošte.

979 Vsak dan sveže ribe jadranskega morja raznih vrst.
Sprejemajo se od sobote dalje abonenti na kosilo od 50 v naprej.
Pristna južna vina Brioni i. dr. Vsak dan kaka špecialiteta laške kuhinje
in sv. že tržaške škedenjske ročice (bige). — Danes špecialiteta od
7. dalje Costoline di vitello Marsigliose — Marsejska telečja reberca.

GREMIJ TRGOVCEV v LJUBLJANI

uaznanja svojim članom, da smejo biti
v nedeljo, dne 19. t. m.
ker pade na ta dan praznik sv. Jožefa, v smislu dež. zak. z dne 31. oktobra 1905 št. XI.

vse trgovine odprte

od 7. zjutraj do 12. opoldne ter od 3. do 6. popold.
Načelnikov namestnik: IV. MEJAČ, i. r.

Avstr. patent št. 46.347. Patentovano v 7 državah.
ČUDOVITO!
Vse dosedanje iznajdbe skladnih stolov, klopi in miz celega sveta presega J. Lojk-ova iznajdba
železnih skladnih stolov, klopi in miz,
ki jih izdeluje in zalaga
parna tovarna lesenih izdelkov
FR. BURGER V SPODNJI ŠIŠKI.
Prospekti zastoj in poštne prosto. Vzorci pošiljam po povzetju. Ako ne oga, sprejemam poštne prosto
nazaj in vrnem vplačani denar.

Kreditno in eskomptno društvo

P. Z. Z. O. J.
PULJ, Ulica Giosuè Carducci št. 45.

Uradne ure od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.
prejema a) hranilne vloge in jih obrestuje po 4½%
b) vloge na tekoči račun
c) tedenske vloge na delež;
daje članom predujme in kredite v svrhu poplavljanja njih
stanja in gospodarstva; preskrbuje inkase, eskomptuje men-
ce in daje informacije o vsakem bančnem poslu.
Svojim članom daje društvo sveto o vsem, kar se
tloče različnih taks in drugih finančnih poslov.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

Ingenieur H. UHLÍŘ

3801 Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Spretni polirji

za železobetonska dela:

popolnoma večji tudi nadtalnih del, se sprejmo pri arhitektih

HÖNIGSBERG & DEUTSCH

944 c. kr. dvornih stavbnikov v Zagrebu.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 27. svečana 1911 opr. št. E 961/11/3 se prodajo
dne 21. marca 1911 in naslednje dni (22., 23. in 24. marca)
dopoldne ob 9. uri v Novem mestu št. 74 na licu mesta

na javni dražbi:

1 bencin-motor (10 konjskih sil), več strojev, ki se
rabijo pri usnjarski obrti (1 Viktoria-Waze, 1 Stoss-
maschine, 1 Spaltmaschine itd.), velika množina raz-
ličnega usnja, različne usnjarske potrebščine, več po-
hištva, sodov, kadi, vozov, kočija in več drugega.

Reči se smejo ogledati vsakega označenega dne pred prodajo na licu
mesta. — Natančnejša poja-nila se dobe pri podpisnem sodišču v sobi št. 5.

C. kr. okrajno sodišče Novo mesto, oddelek II.,
dne 27. svečana 1911.

Pivovarna Mengeš

JULIUS STARE

Ustanovljena leta 1818. Ustanovljena leta 1818.

Zaloga v Ljubljani,

Metelkove ulice št. 19

priporoča svojo izborna vlečano marčano, dvojno
marčano in bavarsko pivo v sodčkih in steklenicah.

Telefon št. 248. Telefon št. 248.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Prva kranjska izvozna pivovarna in sladarna na Vrhniki
priporoča svoje izborne izdelke.
Naročila sprejema tudi Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Prostovoljna sodna dražba v Lescab
se prične dne 21. t. m. ob 9. dopoldne.
Prodalo se bo de obsežno posestvo

približno okrog 60 orlov njiv, travnikov in gozdov, ter zraven obširna go-
podarska poslopja. V hiši je bila več let dobro idoča gostilna. Stoji med 3
ometnimi cestami, tik farne cerkve in šole ter 3 minute od kolodvora, pri-
ravna za vsako večjo in manjšo obrt. Posestvo se bo de drobno ali pa tudi
a željo kupcev več parcel skupaj prodalo. Kupci, ki žele kupiti celo posestvo
i k hiši potrebno zemljo, si lahko stvar popreje ogledajo. Na posestvu je
mogo živine, vozov, mrve itd., kar se na dražbi ne bo de prodalo, vendar pa
hko to kupec privatnim potom kupi. Podrobnosti glede posestva se izvedo v
posredovalnici L. Rebolj v Kranju; dražbeni pogoji pa so na vpogled v
sarni c, kr. notarja g. Alfreda Rudeža v Radovljici kot sodn. komisarja

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.
Pri c. kr. okrajnem sodišču v Novem mestu je po prošnji lastnika ndl.
ranceta Bobnarja na prodaj po

javni dražbi
mljišče vl. št. 28 k. o. Kandija s kovačnico, za katero se je ustanovila izključna
ena 7000 K. — Dražba se bo vršila
dne 22. marca 1911 dopoldne ob 10. uri
sobi št. 3. — Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.
Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice
rez oziroma na prodajno ceno.
Dražbeno izkupilo je v delnem znesku 1000 K, po preteku 14 dni
aljni delni znesek 1000 K v treh mesecih po odobritvi in ostanek z 5 %
prestni v enem letu v sodno shrambo založiti.
Dražbene pogoje je mogoče up gledati pri tukajšnjem sodišču.
kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek I,
dne 16. marca 1911.

Pri demoliranju hiš v okolici
nemškega gledališča se prodaja
večjo množino še uporabnega
stavbnega materiala in sicer:

strešno opeko, zidno opeko,
kamenje, okna, vrata, železje,
štedilnike, peči i. t. d.

Ogleda se na licu mesta in da
pojasnila delovodja Kranjske stav-
binske družbe g. Anton Žumer.

Pekarija

se takoj odda.

Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda.«

**Gostilna z lepim vrtom
in ledenico**

na deželi, lani popolnoma reno-
virana zraven velike lesne tovarne
z velikim letošnjim prometom se
radi družinskih razmer 939

odda takoj v najem.

Prednost imajo oni ki bi hoteli
točiti proti primerni plači od litra.
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda.«

Stanovanja

se oddaja z 1. majnikom oziroma
se prej in sicer: 2 st. novanj obsto-
ječih iz dveh sob, kuhinje in pritliklin
in 2 stanovanj obstoječih iz 1 sobe,
kuhinje in pritliklin.

Stanovanja so popolnoma prenov-
ljena in ima poslopje lastni vodovod
in krasno solnčno in zračno lego, vsled
česar so zelo priporočljiva. 931

Nadaljna pojasnila daje Janko
Popović, Blewelsova cesta št. 32
oziroma Jos. Jabačin, špecerijška
trgovina na Dolenjski cesti v isti
hiši, kjer se lahko ogledajo stanovanja.

Najboljša in najzdravejša

**barva
za lase in brado**

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
svim in pordečim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

S. STRMOLI
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Cenovnik lasnih izdelkov in potrebščin
se pošlje na zahtevo zastoj.

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon	1 kupon	7 kron
Metr. 3-10 dolg	1 kupon	10 kron
za kompletno	1 kupon	12 kron
moško obleko	1 kupon	15 kron
(suknja, hlače, te- lovnik) stane samo	1 kupon	17 kron
	1 kupon	18 kron
	1 kupon	20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K
dalje blago za površnike, turistovski
loden, svilnati kamgarn itd. itd. raz-
pošilja po tvorniških cenah kot solidna
in poštena vrlo znana 472

zaloga tvornice sukna
Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorci gratis in poštino prosto.
Prednosti pravih odjemalcev, ako Mago osroča
direktno pri firmi Siegel-Imhof se precejšnje.
Zaradi silnega prometa Mago vedno največjo tovarno
popolnoma svežega blaga. — Štalo najnižje cene.
— Tudi najmanjša naročila se po vzorcu vestno izvrše.

Edina slovenska kislavoda

TOLSTOVRŠKA SLATINA

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi
kislavodami, je izborna zdravilo za katere v grlu, pljučih, želodcu
in črevesih, za želodčni krč, zaprtje; bolezn v ledvicah in mehurju ter
pospešuje tek in prebavo. — Tolstovrška slatina ni le izborna zdravila,
temveč tudi osvežujoča namizna kislavoda. — Odlikovana je bila
na mednar. razstavi v Inomostu 1896 in na higijen. razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se in zaloga vode je pri Rusu, Marije Terezije cesta 8 v
Ljubljani, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Slovenec! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska
gostilna naj ima le edino slov. kislavo. — Del čistih dobrotov gre v narodne namene.

Letovišče, zdravilišče, sobe za tujce.

Latermannov drevored.

Od danes naprej

velika menažerija

levov in slonov z drugimi najredkejšimi živalmi.

Otvorjeno vsak dan od jutra do večera. Predstave vsak dan ob 5. in 7.

Takrat glavno krmljenje vseh živali.

Ob nedeljah ob 11. dop. ter od 2. pop. naprej vsako uro predstave.

Cene prostorom: I. prostor 50 vin., otroci 30 vin.; II. prostor 30 vin., otroci 20 vin.

Za obisk tega poučnega in zanimivega podjetja vabi vljudno

Juri Michel, lastnik.

Pariška hlačna krila

In kostumi!

Ta kraj je tudi za
najsolidnejšo damo
priporočljiv, ker je
eleganten in jako
lepo pristoj.

Obleke izgotov-
ljene in po meri
iste cene.

Videti samo v izložbi

„Angleškega
skladišča
oblek“

O. Bernatović

LJUBLJANA, MESTNI TRG 5.

Telefon šte. 16.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon šte. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina
dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

v. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 2730

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

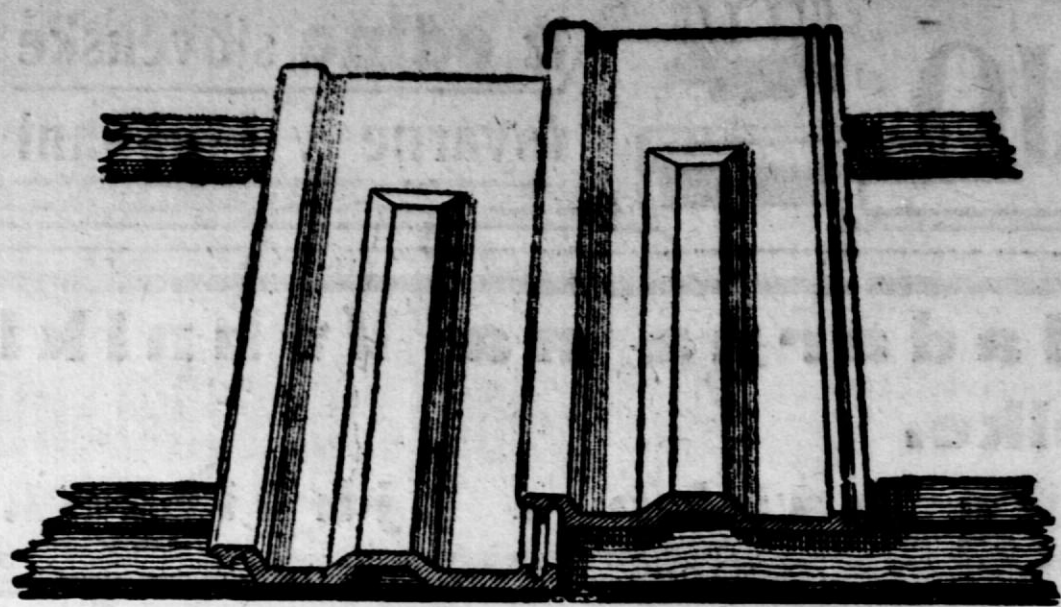
Rezervni fond 440.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih
obrestuje od dve vloge po čistih

4 1/2 %

Priporoča promese na dunajske komunalne Glavni dobitok
srečke à 18 K. — Zrebanje 1. marca. K 300.000—

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strošnikov
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševo obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

975

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. — Spretni zastopniki se iščejo.

Po meri naročeni čevlji se izdelujejo v lastni delavnici najodličnejše.

MATEJ OBLAK

Velika zaloga domačih in tujarskih čevljev

Ljubljana
Kongresni trg 6

Modni salon.

Častitim damam priporočam

klobuke

le najfinjšega okusa

Iša Škof-Vanek

239

Pod Francjo.

Salni klobuki vedno pripravljene. Tako tudi venci s trakovi in razne cvetlice doma izdelane.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Št. 6827

936

Razglas.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem se sprejme v službo

paznik za gozdne in druge nasade

na ljubljanskem Gradu z letno plačo 600 K in s prostim stanovanjem na Gradu. Prednost pri podelitvi službe imajo prosilci, ki so izveščani v gozdarski stroki. Prošnje je vlagati do dne 20. t. m. v vložnem zapisniku mestnega magistrata.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 7. marca 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

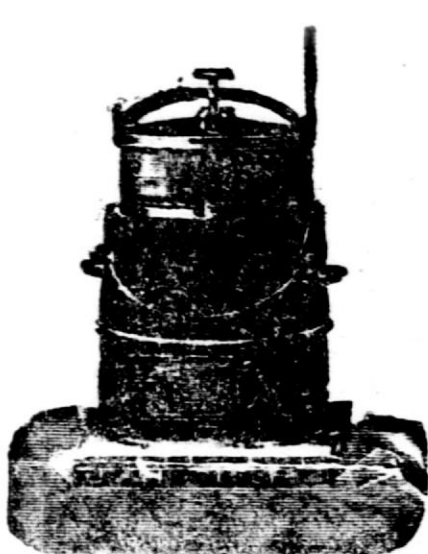
Vila „Ježica“

Novo zgrajena vila z modernimi sobami in električno razsvetljavo v središču kraja in blizu zdraviliškega parka, se cenjeni gosposdi toplo priporoča.

OPATIJA, dne 1. marca 1911.

Marija Naglič.

756

Najbolj pripravne in varne

brzoparilnike

za krmo, slamoreznice, preše in stiskalnice za sadje in grozdje, robljače, reporeznice, motorje, želez. blagajne, nagrobne križe, stavbene potrebičine in vso drugo železnino se dobiva najcenejše in najboljše pri znani

veletrgovini z železnino in poljedelskimi stroji

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1.

Zahtevajte ponudbe!

Cene nizke!

Fran Sax

Ljubljana, Građišče 7

„Pri kroni“

slovenski elektrotehnik, oblastv. koncesijoniran inštalater za male in veletoke.

Uvaja: električne naprave za luč in moč (izven ljubljanskega mestnega omrežja) strogo po tozadevnih predpisih; elektr. zvonila, telefone itd.

:: Strokovnjak za strelivoode. ::

Blago samo prve vrste na razpolago

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION« v Genovi in Biele

:: on torej lahko po originalno tvorniških cenah ::
garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane ::

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu, tulu, srebru, niklju in jeklu ::

prodaja.

Nedosežna velika izbira. — Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštne prosti.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
IVAN SOKLIČ.

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Priporočam se
M. Kristofič-Bučar

Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda

BLUZE zgornja **KRILA** spodnja

FINE KOSTIME — NOČNE HALJE

na nove vpeljane, krasne

: POMLADANSKE PLAŠČE in PELERINE :
v vsakom blagu, barvi in fazoni, tudi po meri.

867 Najfinjša in kompletne
OBLEKICE — PLAŠČKI — PELERINCE

in krstna oprava.

Perilo, predpasniki, moderci, otroški klobučki, kapice in vsako drugo modno in drobno blago iz solidnih tovarov po najnižji ceni.

Na ogled pošilja tudi po pošti.

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov poštstva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevažajo poštstvo v novih, patentovanih poštvenih vozih na vse kraje, tudi v inozemstvo.

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908.

JOS. ŠKERLJ v Ljubljani

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908

Sprejema na zalogo razno blago, poštstvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je **Karl Lawi**, spediter, Dunaj I. Schulhof 6.

Cementne cevi v vseh dimenzijah, barvaste plošče itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

Stopnice, balkone, spomeniki, stavbni okraski itd.